

‘Samen bouwen we verder’

CUP 2.0

College Kaag en Braassem

2022-2026

AANBIEDINGSBRIEF

Eind vorig jaar heeft u als gemeenteraad ingestemd met het College Uitvoeringsprogramma (CUP). Het CUP is een mooie vertaling van het raadsbrede akkoord 'Samen bouwen aan de toekomst van onze dorpen'. Een akkoord vol ambities waarmee we Kaag en Braassem klaar maken voor de toekomst en de uitdagingen die daarmee samenhangen.

De inhoud van het raadsakkoord, samen met de gewenste snelheid in het realiseren van de ambities maakt dat het college en de organisatie in de afgelopen periode op volle kracht werkt aan de realisatie. Dat hebben we gedaan met de inzet op 'snelle acties' (ambities die snel te realiseren zijn) en 'speerpunten'.

U gaf ons als college ook de opdracht mee om de verschillende thema's verder uit te werken, om er zo voor te zorgen dat u meer in detail meegenomen wordt in de totstandkoming van de ambities in de komende jaren.

Die opdracht heeft ertoe geleid dat er vanaf januari 2023 een klankbordgroep met vertegenwoordigers van uw raad actief is geweest om gezamenlijk met het college het proces van verdieping op de thema's af te stemmen.

Voor u ligt dan ook het CUP 2.0 'Samen bouwen we verder'. Een uitvoeringsprogramma waar de ambities in verwerkt zijn, en waarin u als raad binnen de thema's heeft kunnen aangeven, via een zogenoemd knoppenmodel, op welke prioriteiten u in wilt zetten.

Het College Uitvoeringsprogramma is een proces dat onderhevig is aan invloeden van zowel binnen als buiten onze organisatie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de inflatie op lonen en prijzen en aan de krapte op de arbeidsmarkt. Die ontwikkelingen moeten we continue in de gaten houden, om waar nodig bij te kunnen sturen en eventueel andere keuzes te maken in de prioriteiten.

Het college zet zich de komende jaren vol in op de voorgestelde ambities en prioriteringen. Wij blijven u hierover informeren met een 'tussenstand' in de realisatie van de ambities. Die leggen we medio 2024 aan u voor.

Wij danken u voor de samenwerking met en binnen uw raad en vertrouwen erop dat deze constructieve samenwerking ook in het vervolg van deze raadsperiode te kunnen voortzetten. Dat helpt ons in het realiseren van de mooie ambities!

Het college van burgemeester en wethouders Kaag en Braassem,

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDINGSBRIEF	2
LEESWIJZER.....	4
WERKBLADEN PER THEMA.....	5
OVERZICHT KEUZES	5
CONCREET RESULTAAT PER THEMA.....	6
WONEN	10
PARTICIPATIE & COMMUNICATIE communicatie.....	17
PARTICIPATIE & COMMUNICATIE participatie.....	22
VERKEERSVEILIGHEID, OPENBARE RUIMTE EN IBOR.....	29
SOCIAAL DOMEIN, IKC EN SPORTPAD	38
RECREATIE.....	43
DUURZAAMHEID mobiliteit.....	48
DUURZAAMHEID energiebesparing en -transitie.....	53
DUURZAAMHEID openbare ruimte	57
LAND- EN TUINBOUW / GEEST- EN FLORAWEG /	62
DE BAAN EN SOTAWEG	62
VEILIGHEID & HANDHAVING zichtbaarheid	66
VEILIGHEID & HANDHAVING veiligheid.....	72

LEESWIJZER

In het CUP 2.0 nemen wij u mee in de ambities die we, op basis van de door u gegeven input en prioriteiten, als college voorstellen.

Op de volgende pagina vindt u een overzicht van alle thema's en de keuzes die daarin gemaakt zijn. In de tabel wordt verwezen naar de gekozen knop (zie nummers). Ook wordt in de tabel aangegeven wat de financiële consequenties van de keuze zijn en wanneer er aan deze ambitie gewerkt gaat worden.

In de werkbladen die daarop volgen is dan terug te lezen wat deze knop precies inhoudt, wat er nu voor nodig is om dit te realiseren en wat de planning is die daarbij hoort.

We hebben ervoor gekozen om ook de andere 'knoppen' in de werkbladen te laten staan. Zo hebben we het document compleet en is altijd terug te lezen wat de alternatieven waren. Dat kan gemakkelijk zijn als op bepaalde ambities in de toekomst nog andere keuzes gemaakt moeten worden.

WERKBLADEN PER THEMA

OVERZICHT KEUZES

De voorgestelde keuzes zijn gemaakt op basis van ingevulde werkbladen. In deze werkbladen is inzichtelijk gemaakt wat er al gedaan wordt op gebied van dit thema en waar het college op gaat inzetten om de doelen uit het raadsakkoord te behalen.

Hieronder is schematisch weergegeven welke keuzes het college aan u voorstelt, welke financiële kosten hiermee gemoeid zijn en wanneer in de tijd de acties gestart worden.

		2023	2024	2025	2026	planning
wonen	2	€ 45.000,00	€ 90.000,00	€ 90.000,00	€ 90.000,00	Start werving '23
participatie	2	€ 35.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	Start werving '23
communicatie	2	€ 35.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	€ 70.000,00	Start werving '23
openbare ruimte en IBOR	2			€ 40.000,00	€ 80.000,00	Start '24
verkeersveiligheid	2			€ 30.000,00	€ 60.000,00	Start '24
sociaal domein, IKC, Sportpad	2	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	Start '23
recreatie	2	€ 105.000,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00	€ 150.000,00	Start '23 met werving
duurzaamheid; mobiliteit	1	€ -	€ -	€ -	€ -	/
duurzaamheid; energiebesparing	1	€ -	€ -	€ -	€ -	/
duurzaamheid; openbare ruimte	2	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	€ 100.000,00	Start '23
duurzaamheid; openbare ruimte	3	€ 25.000,00	€ 162.500,00	€ 162.500,00		Start '23
veiligheid en handhaving; toezicht boa's	2	€ 60.000,00	€ 120.000,00	€ 120.000,00	€ 120.000,00	Start '23 met werving
veiligheid en handhaving	2	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	€ 80.000,00	Start '23 met werving
land- en tuinbouw	2	€ 75.000,00				Start nnb
Totaal Keuzes Themas in euros		€ 640.000,00	€ 922.500,00	€ 982.500,00	€ 900.000,00	

De overige drie thema's uit het raadsakkoord; 'omgevingsvisie, regionale samenwerking en financiën' hebben geen financiële consequenties in de uitvoering en worden daarom niet verder uitgewerkt in een werkblad. Uiteraard voeren we deze acties, net als de snelle acties en speerpunten wel gewoon uit. We houden u over de voortgang van deze acties op de hoogte halverwege de bestuursperiode en via de reguliere voortgang- en verantwoordingsmomenten.

CONCREET RESULTAAT PER THEMA

Wonen:

- De lobby richting de Provincie krijgt vorm en levert op dat er mogelijkheden ontstaan aan de randen van de kernen, voor permanente of tijdelijke woningbouw.
- Het actieve grondbeleid wordt waar wenselijk ingezet om woningbouw mogelijk te maken.
- Met de aanbevelingen vanuit het actieplan wordt ingezet op de versnelling en verdichting van de woningbouw, de huidige woningbouwplanning 2022/2023 is daarvoor het startpunt.
- De taskforce wonen wordt voortgezet, waarmee inwoners of partijen geholpen worden in vraagstukken op het gebied van woningbouw.
- We zullen ons in deze raadsperiode inzetten om op in ieder geval twee locaties tijdelijke woningbouw mogelijk te maken, waar permanente bouw niet mogelijk blijkt te zijn.
- De nota vereveningsfonds sociale woningbouw sluit aan bij de huidige ontwikkelingen, deze nota kan na een evaluatie en update weer ingezet worden voor zowel de afkoop bij kleine ontwikkelingen als het benutten voor extra betaalbare woningen.

Communicatie:

We creëren de mogelijkheden om uitvoering te geven aan de ambities uit het uitvoeringsplan communicatie 2021-2024 die met de huidige formatie niet haalbaar zijn. Daarmee zetten we grote stappen in de verbinding tussen organisatie en inwoners. We laten daarmee beter zien wat de gemeente doet en hoe inwoners en gemeente elkaar beter kunnen vinden. Een helder communicerende overheid, die zowel met online als offline communicatie de verbinding met inwoners en organisaties maakt.

Participatie:

We kunnen echt aan de slag met de ambities op het gebied van participatie zoals gesteld in het Raadsakkoord 2022-2026 en het College Uitvoeringsprogramma. De ambities maken we SMART en meetbaar samen met de raad in het Ontwikkelprogramma Participatie.

Doelstellingen uit het CUP:

- We laten inwoners actief onderdeel zijn van de gemeente door (meer) in samenhang met inwoners beleid te ontwikkelen.
- We besteden extra aandacht aan het zo vroeg en passend mogelijk betrekken van inwoners bij onze opgaven en projecten.

Verkeersveiligheid, IBOR en OR: Verhoging investeringskrediet wegen

Als gevolg van de hogere ambitie en de keuze voor optie twee krijgt de organisatie meer mogelijkheden om projecten (versneld) op te pakken. Dit betekent dat ongeveer twee jaar van de totale doorlooptijd kan worden bespaard. Het is echter belangrijk op te merken dat geld niet altijd de beperkende factor is, maar vaak zijn externe factoren zoals Liander en Oasen ook beperkende factoren. Vanwege de personeelstekorten is hun doorlooptijd hoog en niet door ons beïnvloedbaar.

De verhoging van de ambitie betekent dat de concrete inzet voor de komende tijd is om tegen 2026 de meest urgente projecten uit te voeren. Vanaf 2027 zal er verder worden gewerkt aan de opgaven met het "standaard" budget.

Verkeersveiligheid:

Als gevolg van de hogere ambitie en de keuze voor optie twee ontstaat de mogelijkheid om, los van (groot) onderhoud, jaarlijks 1 of meerdere projecten op te kunnen pakken uit de lijst met verkeersveiligheidsknelpunten.

Op dit moment is het lastig om met een concrete doorkijk te komen. Wel kan opgemerkt worden dat in 2023 t.a.v. de Koppoellaan en Spiréastraat al acties zijn uitgevoerd. Op de Koppoellaan is extra passeerruimte gecreëerd door middel van het instellen van parkeerverboden naast de bestaande inritten. In de Spiréastraat is een doorsteek gecreëerd naar het fietspad langs de rotonde Alkemadelaan / Sotaweg. Door deze aanpassing is het duidelijk geworden waar fietsers de Spiréastraat op komen, waar er voorheen ook over het VOP en trottoir gereden werd, met veel remacties en gevaarlijke situaties tot gevolg. Daarnaast staat er onderhoud aan de Heilige Geestlaan op de planning voor 2023, waar dus mogelijk meteen op aangehaakt kan worden.

Ook is de voorbereiding gestart voor het Noordeinde Roelofarendsveen. Het onderzoek waarin gekeken wordt naar verschillende oplossingsrichtingen loopt inmiddels.

Projecten voor 2024 / (2025) zouden bijvoorbeeld kunnen zijn; downgrading van de Ripselaan (bubeko), downgrading van de Oud Adeselaan (bibeko) of verplaatsing bebouwde komgrens A. de Graaflaan. Concreet qua uitvoering kunnen we hierin nog niet worden; er dient dan namelijk eerst een voorbereiding doorlopen te worden, waarna de haalbaarheid hiervan pas duidelijk wordt.

Sociaal domein, IKC en Sportpad:

Bibliotheek

Er is een gewenste bibliotheekvoorziening gemeentebreed gerealiseerd op basis van onderzoek en behoeftepeiling.

Skaeve huse

Er is een Skaeve huse gerealiseerd in 2023.

Welzijn en preventie Sportpad

Recreatie:

Een recreatieve visie, die landt in de omgevingsvisie, en een ambtelijke bezetting én marketingorganisatie die aan die visie uitvoering kunnen geven.

Duurzame mobiliteit:

Als de raad meer aandacht wil geven aan duurzame mobiliteit, dan betekent dit forse investeringen op capaciteit en financiële middelen. Bij een miljoeneninvestering worden op structurele basis de bestaande fietspaden verbeterd en verbreed. Dit houdt ook een verbetering van de verkeersveiligheid voor fietsers in. Daarnaast zullen er dan in de toekomst twee doorfietsroutes door Kaag en Braassem zijn gerealiseerd; Alphen – Schiphol en Leiden – Schiphol. Om het goede voorbeeld te geven is ook ons eigen wagenpark – zo veel mogelijk – vergroend én is de eigen organisatie doorgelicht waarbij gekeken is naar manieren om de verkeersbewegingen van het eigen personeel te vergroenen.

Duurzaamheid energietransitie:

Na het vaststellen CUP gaan we werven voor de uitbreiding van het team duurzaamheid.

Met het communicatieplan duurzaamheid is al gestart. Het communicatieplan biedt een kapstok die thema's en activiteiten integraal samenbrengt en als basis dient voor het aanbrengen van focus en versnelling op de gekozen thema's. De verwachting is dat het plan eind tweede kwartaal 2023 is afgerond. Na de zomer willen we de raad hierover informeren.

Inmiddels is gestart met de selectie van een bureau die een lokale energiestrategie gaat ontwikkelen voor de gemeente. Eind 2023 zal dit worden opgeleverd.

Voor de wijkuitvoeringsplannen gaat veel tijd zitten in het stimuleren van inwoners om zich te organiseren en met ondersteuning van een extern bureau een plan van aanpak te maken. De verwachting is dat de eerste wijkuitvoeringsplannen vanaf 2024 opgeleverd worden.

Tot slot blijven we werken aan het informeren van bedrijven, organisaties en inwoners over de energietransitie en leveren jaarlijks onze inbreng over verduurzaming bij de woningbouwverenigingen. Hier zijn geen aparte deadlines aan te geven, dit is een continu proces dat ook terug komt in de voortgangsmonitor.

Duurzaamheid openbare ruimte:

De mogelijkheden voor ecologisch bermbeheer worden in kaart gebracht met een kansenkaart voor ecologisch bermbeheer. Er komt een overzicht van de huidige ecologische waarde van de bermen en de mogelijkheden inclusief bijbehorende structurele beheerkosten om de ecologische waarde van bermen te vergroten.

1. We doen een pilot waarbij we bij een van de (nieuw)bouwprojecten onderzoeken hoe er in de nieuwe situatie gezorgd kan worden voor een grotere biodiversiteit ten opzichte van de huidige situatie. We werken naar een toekomst waar klimaatadaptief bouwen met aandacht voor versterking van de biodiversiteit centraal staat.
2. Er wordt een actieplan ontwikkeld en uitgevoerd om één van de meest versteende wijken van de gemeente samen met de inwoners te ontstenen en te vergroenen.
3. Er wordt een groenbeheerplan ontwikkeld, zodat duurzaam groenbeheer voor de komende jaren in beleid verankerd zit.
4. We kijken niet alleen meer naar het aantal (geplante) bomen in de gemeente, maar naar het boomkroonvolume. Op die manier krijgen we een realistischer beeld van de kwaliteit van de bomen.
5. De gemeente draagt de klimaatadaptatie ambities actief uit en stimuleert inwoners om mee te doen. We bereiken inwoners via onze eigen kanalen, via de woningbouwcoöperaties en via stichtingen en verenigingen. We stellen budget beschikbaar voor vergroeningsacties die door inwoners zelf georganiseerd worden.
6. We planten 3 extra Tiny Forests in de gemeente

Land- en tuinbouw:

Twee opgeleverde visies die een plek krijgen in de omgevingsvisie.

Veiligheid en handhaving; zichtbaarheid:

Het vergroten van het veiligheidsgevoel bij inwoners en burgers. Het signaal afgeven dat we de naleving van verleende vergunningen van groot belang vinden. Daarnaast geven we het signaal af dat er binnen de gemeente geen ruimte is voor criminele activiteiten. Tot slot laten we zien dat we veiligheid en handhaving als speerpunt op de agenda hebben staan in Kaag en Braassem.

Veiligheid en handhaving; veiligheid:

Met het creëren van meer mogelijkheden voor het uitvoeren van diverse veiligheidsvraagstukken vergroten we het veiligheidsgevoel bij onze inwoners en ondernemers. Hiermee investeren we in de weerbaarheid van onze gemeente en biedt het de mogelijkheid om mee te bewegen met de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

WONEN

Werkblad wonen

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de ambities wonen van de gemeenteraad. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties over dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie nemen we u mee in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van wonen.

2. Waarom zetten we hierop inzetten?

In het raadsakkoord zijn de volgende acties en doelstellingen opgenomen:

- Inventariseren en schrappen van niet-wettelijke regels woningbouw.
- Onderzoek naar mogelijke verruiming woningbouw op eigen terrein.
- Invoeren instrumenten om speculatie tegen te gaan.
- Aanvullende prestatieafspraken met woningbouwcorporaties.
- Opzetten van lobby richting de provincie voor oprekken van grenzen BSD.
- Inventarisatie maken van potentiële bouwlocaties (inclusief gemeentehuis en suggesties uit verkiezingsprogramma's).
- Aanscherpen van regels met betrekking tot sociaal vereveningsfonds.
- Afspraken maken met ontwikkelaars over verdichting van locatie Braassemerland.
- Inzet tijdelijke woonunits voor huisvesting doelgroepen.
- Mobiliseren van kennis en ervaring uit de samenleving.
- Regels opstellen voor toewijzing van woningen in het middensegment (middenhuur).
- Opstellen nota actief grondbeleid (met beslisboom voor actief grondbeleid).
- Stimuleren van klimaat adaptief bouwen.
- Ontwikkelen van mogelijkheden om meer groen te bouwen.
- Afspraken maken bij nieuwbouw over duurzame bouw.
- Bij bouw of herinrichting meer aandacht voor lokale afvoer regenwater vragen.
- Afspraken maken met woningbouwverenigingen over verduurzaming woningen.
- Actieplan versnellen woningbouw (o.a. mobiliseren kennis en ervaring uit de samenleving).
- Stel definitieve vrijvallende locatie IKC Woubrugge vast voor woningbouw.

3. Huidige situatie

Wonen heeft invloed en betrekking op diverse beleidsterreinen en projecten. Op dit moment is er één medewerker die zich binnen de afdeling ontwikkeling met het beleid in het werkveld wonen bezighoudt. In de huidige situatie zetten we al in op:

- Aanvullende prestatieafspraken met woningbouwcorporaties.
- Actieplan versnellen woningbouw (o.a. mobiliseren kennis en ervaring uit de samenleving).
- Onderzoek doen naar niet wettelijke regels.
- Aanvullen grondbeleid (beslisboom actief grondbeleid).
- Inventariseren van potentiële bouwlocaties (inclusief gemeentehuis en suggesties verkiezingsprogramma's).
- Bij bouw of herinrichting meer aandacht voor lokale afvoer regenwater.
- Het maken van afspraken met woningbouwverenigingen over verduurzaming woningen.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen moeten realistisch in hun ambitie zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u twee scenario's: huidig en ambitieus.

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

We gaan met één medewerker (en uiteraard alle medewerkers waar wonen integraal in de opgaven zit) door op de ingezette koers. De ambities vanuit het raadsakkoord worden dus uitgevoerd op het moment dat deze nu ook al tot de werkzaamheden behoren, of op de planning staan om opgepakt te worden bij voldoende capaciteit en (financiële) ruimte. Hieronder wordt per actie kort beschreven hoe deze in de huidige situatie vorm wordt gegeven.

- Aanvullende prestatieafspraken met woningbouwcorporaties. In december 2022 zijn de aangevulde prestatieafspraken voor 2023-2024 vastgelegd. De eerdere meerjarige afspraken zijn aangevuld met landelijke en regionale ontwikkelingen, maar ook het raadsakkoord is daarin als belangrijke pijler meegenomen. Deze actie is al opgenomen in de begroting.
- We maken afspraken met woningbouwverenigingen over verduurzaming woningen, in de hiervoor genoemde prestatieafspraken
- We werken aan een actieplan versnellen woningbouw (o.a. mobiliseren kennis en ervaring uit de samenleving). Op het moment van schrijven wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om woningbouw te versnellen en te intensiveren. Uit dit onderzoek volgen concrete adviezen om in te zetten op meer en betaalbare woningen. Daarnaast wordt er een start gemaakt met de taskforce wonen, om zo de kennis en ervaring uit de gemeente te benutten. Voor het uitvoeren van dit onderzoek en opstarten van de taskforce is al €75.000 beschikbaar gesteld.
- We doen onderzoek naar niet wettelijke regels. In het onderzoek naar het versnellen van woningbouw worden ook de wettelijke regels en procedures als onderdeel meegenomen. Voor het onderzoek naar de niet wettelijke regels is al €10.000 beschikbaar gesteld.
- We maken een inventarisatie van potentiële bouwlocaties (inclusief gemeentehuis en suggesties verkiezingsprogramma's). Op het moment van schrijven wordt er een scan gemaakt naar de mogelijke woningbouwlocaties in de gemeente. Deze scan

bevat voornamelijk gronden waar de gemeente nog 'een positie' heeft en dus zelf in de lead is om hier een ontwikkeling mogelijk te maken.

- Stel definitieve vrijvallende locatie IKC Woubrugge vast voor woningbouw. Er wordt gewerkt aan een voorstel voor de invulling van de vrijvallende scholenlocatie in Woubrugge, in het najaar van 2023 volgt naar verwachting de GREX ter besluitvorming naar de gemeenteraad.
- Aanvullen grondbeleid (beslisboom actief grondbeleid). Op het moment van schrijven van het knoppenmodel is de opdracht tot het aanvullen/updaten van het grondbeleid uitgezet en volgt een voorstel hiertoe.
- Regels opstellen voor het realiseren en toewijzen van middenhuur woningen. In Q1 2023 wordt de gemeenteraad gevraagd om een zienswijze in te dienen op de concept Regionale Woonagenda en Huisvestingsverordening. Naar verwachting worden deze regionale documenten medio 2023 vastgesteld. Vervolgens kunnen deze richtingen verwerkt worden in het lokale beleid, waaronder ook de doelgroepenverordening met regels over de toewijzing van betaalbare woningen.
- Bij bouw of herinrichting meer aandacht voor lokale afvoer regenwater. Op dit moment wordt er, aan de hand van het GRP (gemeentelijke rioleringsplan), bij reconstructies al ingezet op het afkoppelen van hemelwater aan de voorzijde van de woningen. Daar is budget voor gereserveerd. Daarnaast vindt er een pilot plaats met een alternatieve waterberging. Daarentegen zien we wel een verzwaarde opgave vanuit het Hoogheemraadschap op ons afkomen, wat dat van ons gaat vragen is op dit moment echter nog onduidelijk.
- Invoeren instrumenten om speculatie tegen te gaan. Op het moment van schrijven van dit werkblad wordt er gewerkt aan een voorstel tot het invoeren van een anti-speculatiebeding en zelfbewoningsplicht. Dit wordt voorgelegd aan het college, om vervolgens direct in nog af te sluiten anterieure- en koopovereenkomsten mee te kunnen nemen. Deze actie past binnen de huidige capaciteit.

Knop 2: Ambitie verhogen

Naast de huidige werkzaamheden, kunnen vanuit de raadsambities ook de volgende acties opgepakt worden:

- Opzetten van lobby richting de provincie voor oprekken van grenzen Buiten bestaand Stads en Dorpsgezicht (BSD).
Op dit moment houdt de Provincie in het Omgevingsbeleid strak vast aan de BSD-contouren van de kernen. Een lobby richting Provincie en daarin een strategische aanpak vraagt om meer ruimte in de ambtelijke organisatie.
- Actieplan van versnellen en verdichten woningbouw invulling geven en inzetten op de diverse adviezen.
- Mobiliseren van kennis en ervaring uit de samenleving.

Bovenstaande acties zijn een vervolg op het onderzoek dat wordt uitgevoerd naar het versnellen en verdichten van de woningbouw in de gemeente. Dit onderzoek is hiervoor al genoemd onder 'knop 1: huidige situatie'. Wanneer we de ambitie verhogen zullen we actief gaan inzetten op de adviezen en richtingen uit het onderzoek naar versnelling en verdichting. Daarbij gaan we deze adviezen actief inzetten op de locaties waar wij als gemeente 'een positie' hebben (vanuit de scan naar locaties). Op andere gronden gaan we in overleg met ontwikkelaars. Een aandachtspunt hierbij is ook de integraliteit en capaciteit in het werkveld VTH. Ook

wordt de taskforce wonen in 2023 voortgezet, om zo de kennis en ervaringen uit de samenleving te benutten.

- Inzet tijdelijke woonunits voor huisvesting doelgroepen.
Aan de hand van de locatiescan gaan we inzetten op het realiseren van tijdelijke woonunits, waar dit passend en mogelijk is en permanente bouw niet mogelijk blijkt te zijn.
- Aanscherpen van regels rond het sociaal vereveningsfonds.
Op dit moment beschikken we over een nota vereveningsfondsen voor de sociale woningbouw. Bij een grotere verplichting in de woningbouwontwikkelingen zullen we ook na moeten denken over de huidige regels en verplichtingen over de realisatie en mogelijke afdracht aan het vereveningsfonds. We zullen daarom de huidige nota evalueren en aanscherpen waar dat nodig en passend is.
- Afspraken maken met ontwikkelaars over verdichting van locatie Braassemerland.
In de afgelopen periode heeft er in de ontwikkeling van geheel Braassemerland GEM al een behoorlijke verdichting plaatsgevonden. Ondanks dat hebben we nog steeds deze ambitie van verdichting. We moeten ons echter realiseren dat we te maken hebben met diverse aspecten die invloed hebben op de uiterste mogelijkheden van verdichting, zoals bijvoorbeeld de verkeersontsluitingscapaciteit van de wijk. In de komende periode moet duidelijk worden wat de ruimte daarin is. Er is een mogelijkheid dat daaruit volgt dat verdere verdichting onder 'zeer ambitieus' geschaard kan worden, daarover informeren we u tijdig.
- Handhaven en controleren op zelfbewoning en speculatie van woningen
Het uiteindelijk uitvoeren en handhaven van de (nu nog concept) beleidsregel (genoemd onder knop 1) vraagt de nodige capaciteit en kennis.

Wanneer u kiest voor knop 2: ambitie verhogen, heeft dit een financieel effect van ongeveer € 90.000,-. Hiervoor is namelijk 1 fte extra nodig om deze acties in de praktijk te kunnen brengen.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg.
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met de monitor.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

Wanneer u kiest voor knop 2

- Zie knop 1, met als aanvulling:
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang over de lobby richting de Provincie, waar mogelijk in samenwerking met de regio, voor het oprekken van de BSD-grenzen met raadsinformatiebrieven.
- U wordt geïnformeerd over het actieplan naar het versnellen en verdichten van de woningbouw, dat volgt medio 2023. Als nodig vragen we u als gemeenteraad om een oordeel te vellen over gewenste woningbouwlocaties en/of de inzet voor tijdelijke woonunits, daar kunnen wij in 2023 meer informatie over verstrekken. Vervolgens is

er tijd nodig om concreet uitwerking te geven aan de diverse locaties, afhankelijk van de diverse randvoorwaarden zal dit per locatie verschillen.

- Er wordt in 2023 vervolg gegeven aan de taskforce wonen, waarin de kennis en ervaring uit de samenleving wordt benut.
- In 2024 kan de evaluatie worden afgerond van de nota vereveningsfonds sociale woningbouw.
- U wordt geïnformeerd over de (on)mogelijkheden van verdere verdichting van locatie Braassemerland.
- Er kan direct gehandhaafd worden op de invoering van de beleidsregel zelfbewoning en anti-speculatiebeding.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Wanneer u kiest voor knop 1

- De aanvullende prestatieafspraken met de woningcorporaties zijn reeds vastgelegd voor 2023-2024. In samenwerking met de woningcorporaties wordt ingezet op het verduurzamen van de woningen.
- Het actieplan versnellen woningbouw wordt in 2023 opgeleverd en met de gemeenteraad gedeeld. De aanbevelingen zullen worden opgepakt.
- De inventarisatie van (potentiële) bouwlocaties wordt in 2023 opgeleverd en met de gemeenteraad gedeeld, aan de hand hiervan worden keuzes gemaakt.
- Het grondbeleid is aangevuld tot een actiever beleid.
- Regels tot het realiseren en toewijzen van middenhuur woningen worden in 2023 opgesteld en voorgelegd, doormiddel worden huurwoningen toegewezen aan de doelgroep.
- Instrument tot het voorkomen van speculatie is reeds ingevoerd.

Wanneer u kiest voor knop 2

- De lobby richting de Provincie krijgt vorm en levert op dat er mogelijkheden ontstaan aan de randen van de kernen, voor permanente of tijdelijke woningbouw.
- Het actieve grondbeleid wordt waar wenselijk ingezet om woningbouw mogelijk te maken.
- Met de aanbevelingen vanuit het actieplan wordt ingezet op de versnelling en verdichting van de woningbouw, de huidige woningbouwplanning 2022/2023 is daarvoor het startpunt.
- De taskforce wonen wordt voortgezet, waarmee inwoners of partijen geholpen worden in vraagstukken op het gebied van woningbouw.
- We zullen ons in deze raadsperiode inzetten om op in ieder geval twee locaties tijdelijke woningbouw mogelijk te maken, waar permanente bouw niet mogelijk blijkt te zijn.
- De nota vereveningsfonds sociale woningbouw sluit aan bij de huidige ontwikkelingen, deze nota kan na een evaluatie en update weer ingezet worden voor zowel de afkoop bij kleine ontwikkelingen als het benutten voor extra betaalbare woningen.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 2 voor. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Om de gestelde ambities op te pakken is er een extra FTE nodig. 2023 is halverwege wat betekent dat voor 2023 minder uitgaven zijn dan vooraf opgegeven; €45.000,-. De structurele kosten in de volgende jaren zijn wel €90.000.

Planning

Er zal een versterking worden gezocht voor het brede werkveld wonen. Beleidsvraagstukken zullen worden ingevuld door de beleidsadviseur wonen. Zoals de prestatieafspraken met woningcorporaties, afspraken tot sociale woningbouw, mobiliseren van kennis uit de samenleving en bijv. regels voor woningen in het middensegment. Ruimtelijke vraagstukken zullen door medewerkers van RO ingevuld worden. Dit gaat dan bijvoorbeeld om het onderzoek naar verruiming van de woningbouw, gesprekken met de Provincie over de BSD-grenzen en de procedures en regelgeving voor woningbouwinitiatieven.

De verschillende acties over de komende jaren	2023	2024	2025	2026
Ontwikkelingen vanuit de regio en andere overheden, denk hierbij aan de aangekondigde wet versterking Regie op de Volkshuisvesting.	X	X	X	X
Realisatie, toewijzing en behoud van (voldoende) betaalbare woningen.	X	X	X	X
Evalueren en bijstellen van de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Daarin wordt meer de nadruk gelegd op het thema duurzaamheid.	X	X	X	X
De taskforce / klankborggroep wonen wordt ingezet om de kennis uit de samenleving te benutten.	X	X	X	X
De nota vereveningsfonds sociale woningbouw wordt gemonitord en wordt zoveel mogelijk benut.	X	X	X	X
Actualisering van grondbeleid	X			
Invoering van de beleidsregel anti-speculatiebeding en zelfbewoningsplicht.	X			
Voor de ontwikkeling van de vrijvallende locatie bij IKC Woubrugge wordt een GREX vastgesteld	X			
Vervolg geven aan de adviezen van BMC over het versnellen en verdichten van de woningbouw.	X	X	X	X
In vervolg op de Realisatieagenda Holland Rijnland en de gesprekken over de woningbouwprogrammering zal de lobby worden opgestart richting Provincie en regio.	X			
Potentiële woningbouwlocaties worden met de gemeenteraad besproken. Voortkomende uit deze discussie zal een routekaart worden geschetst per potentiële woningbouwlocatie. Dit betreft zowel permanent als tijdelijke woningbouw.	X	X		

<i>Afhankelijk van de potentiële locaties wordt de lobby richting de Provincie verder vorm gegeven</i>		X	X	X
<i>Afhankelijk van de potentiële locaties zal ingezet worden op de realisatie van tijdelijke woningbouw.</i>		X	X	X
Onderzoeken en wanneer mogelijk afspraken maken over het verdichten in de ontwikkeling van Braassemerland.	X	X		

Werkblad Communicatie

1. Onderwerp

In dit hoofdstuk worden de ambities op het gebied van communicatie behandeld. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties op dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie nemen wij u mee in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van extra inzet op communicatie, om de ambities in te kunnen vullen.

Met *communicatie* moeten we vooral terug naar de basis; en dat zijn onze inwoners. Waar hebben zij behoefte aan? Wat speelt er? Die thema's moeten leidend zijn in de keuzes die we maken. En dat toegankelijk, begrijpelijk en betrouwbaar.

Communicatie:

Knop 1 (snelle acties, incidenteel)

We gaan door op de huidige weg. We maken bewuste keuzes in wat we wel en niet doen. Vanzelfsprekend doen we dit op basis van inschatting van wat nodig is en kennis van zaken. Die keuzes maken we op basis van de communicatievisie en het uitvoeringsplan communicatie en op basis van het bestuursprogramma. Zie voor toelichting paragraaf 4.

Knop 2 (ambitieuw)

Een structurele uitbreiding formatie team communicatie met **0,9 fte (schaal 9)**; met een budget van € 70.000,- aan loonkosten per kalenderjaar kunnen we de gewenste acties uit het uitvoeringsprogramma realiseren. Het team is nu beperkt in de uitvoering van een aantal acties vanuit het uitvoeringsplan communicatie en vanuit de vraag van de organisatie en inwoners. Dat gaat om acties die bijdragen aan de verbinding tussen gemeente en inwoners. Zie voor toelichting paragraaf 4.

2. Waarom zetten we hierop in?

In het raadsakkoord zijn de volgende acties en doelstellingen opgenomen:

Communicatie (doelstellingen)

Duidelijke en begrijpelijke communicatie is een basisvoorwaarde in de samenwerking met inwoners, organisaties en ondernemers. De communicatievisie vormt hiervoor de basis. Hierin staat beschreven welke basistaken cluster communicatie uitvoert en staan interne en

externe acties beschreven die in de komende periode worden opgepakt. Ook staan ambities benoemd voor de komende periode die nu nog niet ingevuld kunnen worden. Zonder communicatie geen participatie. Inwoners betrekken bij de zaken die voor hen dichtbij en belangrijk zijn is daarbij het uitgangspunt.

Het is voor de raad belangrijk dat inwoners tijdig en begrijpelijk geïnformeerd en betrokken worden bij zaken die voor hen belangrijk zijn. Inwoners staan via alle verschillende kanalen continue in contact met de gemeente. Daar wil de raad goed op inspelen door te zorgen voor passende en begrijpelijke communicatie voor alle inwoners.

Opdracht aan het college is dan ook:

We ontwikkelen nieuwe en bestaande instrumenten om inwoners te ondersteunen en “de weg te wijzen” door het gemeentehuis. Hierbij gebruiken we de digitale mogelijkheden maar vergeten we niet de fysieke communicatie.

Met communicatie moeten we vooral terug naar de basis; en dat zijn onze inwoners. Waar hebben zij behoefte aan? Wat speelt er? Die thema's moeten leidend zijn in de keuzes die we maken. En dat toegankelijk, begrijpelijk en betrouwbaar.

3. Huidige situatie

Bestaande situatie; team communicatie zet zich met de huidige formatie optimaal in op bestuurscommunicatie, projectcommunicatie, crisiscommunicatie, digitale dienstverlening, online media en interne communicatie. Het team maakt daar keuzes in op basis van de beschikbare formatie. Vanuit de visie en het uitvoeringsplan communicatie zijn inmiddels al meerdere acties opgepakt.

In de afgelopen twee jaar heeft team communicatie zich steeds steviger gepositioneerd in de organisatie. Er zijn veel ontwikkelingen geweest die maken dat de workload voor het cluster flink gegroeid is. Ontwikkelingen die daarvoor zorgen zijn:

- De vaststelling van de communicatievisie en het uitvoeringsplan; een plan met draagkracht en gebaseerd op de ambities van het team specifiek en de organisatie breed.
- De met bovenstaande ontwikkeling verworven positie binnen de organisatie: vooraan en betrokken.
- Het aantal taken voor het cluster is aanzienlijk toegenomen, maar de capaciteit is niet evenredig meegegroeid. Denk ook aan incidentele projecten die structureel geworden zijn, zoals Covid en Oekraïne. Denk ook aan inwoners die steeds actiever meedenken en contact zoeken met de overheid.
- De ontwikkelingen in communicatie op het gebied van social media en de communicerende inwoner veranderen en vragen om meer inzet; vragen en signalen uit de samenleving vragen om reactie en actie.
- Verwachtingen en gevraagd communicatieadvies vanuit college en raad nemen toe.
- Op het gebied van participatie wordt in toenemende mate een beroep gedaan op team Communicatie.

Team Communicatie werkt nu met 3 communicatieadviseurs (2,83 fte) en met 1 webmaster/online specialist (1 fte).

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen moeten realistisch in hun ambitie zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u twee scenario's.

Knop 1: snelle acties, incidenteel (huidig)

We gaan door op de huidige weg. We maken bewuste keuzes in wat we wel en niet doen. Vanzelfsprekend doen we dit op basis van inschatting van wat nodig is en kennis van zaken. Die keuzes maken we op basis van de communicatievisie en het uitvoeringsplan communicatie en op basis van het bestuursprogramma.

Acties die al opgepakt zijn, zijn onder andere:

- De ontwikkeling van de schrijfwijzer voor helder en begrijpelijk communiceren in de stijl van Kaag en Braassem. Alle collega's worden in de eerste helft van 2023 getraind om dit toe te kunnen passen. Daaropvolgend gaan we de organisatie trainen om betere college- en raadsvoorstellen te schrijven. Ook is de monitoring van sociale media geprofessionaliseerd.
- De interne samenwerking is verbeterd om snel signalen vanuit de samenleving op te pakken. Ook wordt team communicatie steeds beter ingezet bij de start en voorbereiding van projecten.
- De toegankelijkheid van de website is getoetst en zeer goed bevonden. Daarop blijven we door ontwikkelen.
- In 2023 starten we met de online nieuwsbrief. Dat doen we eerst binnen een aantal projecten. Vervolgens gaan we dit vanaf de zomer gemeente breed inzetten, met een frequentie van 2-wekelijks. Dat doen we in een vorm waar we vooral actueel nieuws en bekendmakingen delen.

Knop 2: ambitie verhogen

Een structurele uitbreiding formatie team communicatie met 0,9 fte (schaal 9); met een budget van € 70.000,- aan loonkosten per kalenderjaar kunnen we de gewenste acties uit het uitvoeringsprogramma realiseren. Het team is nu beperkt in de uitvoering van een aantal acties vanuit het uitvoeringsplan communicatie en vanuit de vraag van de organisatie en inwoners. Dat gaat om acties die bijdragen aan de verbinding tussen gemeente en inwoners.

Naast de huidige werkzaamheden, worden ook een aantal andere ambities uit het uitvoeringsprogramma communicatie opgepakt. Daarmee zetten we gerichte stappen om de verbinding tussen organisatie en inwoners te vergroten. Acties die we dan op kunnen pakken zijn:

- We kunnen dan invulling geven aan een aantal ambities en wensen uit het uitvoeringsplan die nu minimaal ingevuld worden.
- Deze groeiende vraag naar uitvoerende ondersteuning richt zich op het beter verankeren en verbreding van onze uitvoerende taken, waaronder de website, meer toetsing van taalgebruik, en de inzet voor een uitgebreidere (online) nieuwsbrief die tweewekelijks uitkomt. Deze nieuwsbrief neemt inwoners mee in wat de gemeente doet, waar inwoners een rol kunnen spelen, vertelt verhalen over projecten.

- Met deze invulling ontstaat meer ruimte voor de adviseurs om hun strategische rol te pakken en invulling te geven aan de vraag en complexiteit van onderwerpen die aan de orde van de dag zijn.
- Met deze inzet kunnen we een grotere rol spelen waar het gaat om brieven en stukken van de organisatie. Denk aan updates over activiteiten, bewonersbrieven, informatie over werkzaamheden, de Bouwapp, projectnieuwsbrieven, etc.
- Daarmee hebben we meer grip op helder en begrijpelijk communiceren. De verbinding met onze inwoners verbetert. We vullen daarmee de structurele communicatie ondersteuning op uitvoerend vlak vooral voor de afdeling Ontwikkeling, verder in.

Kosten voor de uitbreiding met 0,9 fte in schaal 9 periodiek 11 bedragen € 70.000 aan loonkosten per kalenderjaar.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg;
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met de monitor;
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

Wanneer u kiest voor knop 2

- Knop 1 +
- Wordt de werving van een communicatiemedewerker voor 0,9 fte zo spoedig mogelijk opgestart.
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met de monitor.

6. Concreet eindresultaat

We creëren de mogelijkheden om uitvoering te geven aan de ambities uit het uitvoeringsplan communicatie 2021-2024 die met de huidige formatie niet haalbaar zijn. Daarmee zetten we grote stappen in de verbinding tussen organisatie en inwoners. We laten daarmee beter zien wat de gemeente doet en hoe inwoners en gemeente elkaar beter kunnen vinden. Een helder communicerende overheid, die zowel met online als offline communicatie de verbinding met inwoners en organisaties maakt.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 2 voor. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Met deze knop stelt het college voor om een structurele uitbreiding van de formatie team communicatie met 0,9 fte (schaal 9) te realiseren.

Kosten bedragen €70.000 aan loonkosten per kalenderjaar.

Planning

Na vaststelling van dit voorstel wordt de werving van een communicatiemedewerker zo spoedig mogelijk opgestart. Aan het profiel wordt al gewerkt. Doel is dat de nieuwe medewerker start per 1 september 2023.

Werkblad Participatie

1. Onderwerp

In dit hoofdstuk worden de ambities op het gebied van participatie behandeld. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties op dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie nemen wij u mee in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van extra inzet op participatie, om de ambities in te kunnen vullen.

Participatie:

Knop 1 (snelle acties, incidenteel)

- Huidig werk voortzetten, met beperkte mogelijkheid tot experimenteren en vernieuwen.

Knop 2 (ambitieuus)

- Structureel maken van de nu eenmalige impuls (snelle acties)
- Met een budget van jaarlijks €125.000,- voor participatie kan worden voldaan aan de ambities die worden gesteld in het Raadsakkoord, het CUP en die verder worden bekrachtigd in het te ontwikkelen Ontwikkelprogramma Participatie (vaststellen gemeenteraad Q2/Q3 2023).
- Dit budget wordt deels ingezet voor de werving van 0,8 fte voor participatie. Kosten voor de uitbreiding met 0,8 fte in schaal 10 periodiek 11 bedragen € 70.000,- aan loonkosten per kalenderjaar.
- Het resterende budget (€55.000) wordt jaarlijks beschikbaar gesteld om te experimenteren en te vernieuwen met participatie-trajecten om zo te voldoen aan de doelstellingen/ambitie rond participatie, zoals omschreven in het Ontwikkelprogramma Participatie.

Knop 3 (zeer ambitieuus)

Bovenop het structureel maken van de eenmalige impuls: jaarlijks budget van €125.000,-:

- Extra 0,5 fte voor werving (extra) Groene golf ambtenaar
Kosten voor de uitbreiding met 0,5 fte in schaal 10 periodiek 11 bedragen € 43.090,24 aan loonkosten per kalenderjaar.
- Vooruitlopend op de pilot met een initiatievenfonds en/of burgerbegroting reserveren we jaarlijks een vast bedrag van €50.000,- waarover we het beslisrecht bij onze inwoners neerleggen.
- Totaal bedrag van ongeveer €217.000,-

2. Waarom moeten we hierop inzetten?

In het raadsakkoord zijn de volgende acties/doelstellingen opgenomen:

Participatie (Doelstellingen)

- We laten inwoners actief onderdeel zijn van de gemeente door (meer) in samenhang met inwoners beleid te ontwikkelen.
- We besteden extra aandacht aan het zo vroeg en passend mogelijk betrekken van inwoners bij onze opgaven en projecten.
- We sluiten als gemeente aan bij initiatieven en ideeën van inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen:

- Participeren is geen doel op zich, maar een belangrijk instrument om inwoners te betrekken. Wij zijn transparant of er sprake is van informeren of participeren (samen denken, doen, beslissen of leren); het ontwikkelen van een Toolbox Participatie is een eerste voorbereidende stap.
- De komende raadsperiode werken we verder aan nieuwe instrumenten en nieuwe vormen van participatie en we stellen hiervoor budget beschikbaar. We benutten de kansen die digitalisering biedt maar maken een bewuste keuze tussen digitaal en fysiek, passend bij het onderwerp. Waar het gaat om de structurele vraag voor meer budget zijn de ambities op het gebied van participatie onderdeel van het knoppenmodel.
- Het is voor de raad belangrijk dat de gemeente een partner is bij de vele initiatieven en ideeën die leven in onze gemeente. Om die rol beter te kunnen vervullen zullen we de 'groene golf-ambtenaar' als instrument verder ontwikkelen. Op deze manier begeleiden wij inwoners en ondernemers van begin tot eind in de gemeentelijke procedures.
- We willen inwoners meer zeggenschap geven door een initiatievenfonds en dorps- en burgerbegrotingen te gebruiken; een eerste voorbereidende stap in 2023 is het uitvoeren van een pilot om ervaring op te doen.
- Bij overheidsparticipatie wordt de gemeenteraad vooraf om kaders gevraagd. Hierdoor kan de raad daarna meer op de achtergrond blijven en wordt de raad niet verrast door het eindresultaat. Indien nodig worden hierbij ook afspraken gemaakt over tussentijdse terugkoppeling naar de gemeenteraad.

3. Huidige situatie

- Kaag en Braassem heeft als ambitie vernieuwend te zijn in participatie.
- Omgaan en mogelijk maken van inwonerparticipatie leer je door te doen en is in ontwikkeling. Zo is in de afgelopen periode (mede door corona) het digitaal en online participeren nog belangrijker geworden. Tegelijkertijd blijf je als gemeente verantwoordelijk voor combineren van digitale en fysieke instrumenten. Per opgave, situatie of project organiseren we passende en op maat gemaakte participatie. Dit kan variëren van informeren, tot samen denken, samen doen, besluiten of zelfs overlaten.
- Bij de vaststelling van het CUP (november 2022) zijn de volgende incidentele bedragen gereserveerd voor speerpunten:

- Ontwikkelprogramma Participatie incl. Toolkit uitvoering (€ 75.000) (Let op: incidenteel)
- Ontwikkelen Pilot Initiatievenfonds en burgerbegroting (€ 25.000) (Let op: incidenteel)
- Participatie is nu een onderdeel binnen de opgaven en domeinen, verantwoording over participatie wordt binnen de opgaven en domeinen afgelegd.
- Er is geen apart budget om digitale instrumenten te onderhouden.
- Ook is er geen budget voor een pilot of voor nieuwe experimenten.
- Tenslotte is in de huidige organisatie geen aparte formatie beschikbaar voor het experimenteren met nieuwe instrumenten, voor ontwikkeling van de toolkit etc.
- Concluderend: we slagen er in huidige situatie niet voldoende in te vernieuwen, experimenteren en hiervan te leren.

Belangrijk:

- Investeren in apart budget (en formatie) participatie betekent niet dat we alle participatie-werkzaamheden centraliseren in één budget en bij (een) enkele medewerker(s).
- Samenwerken met inwoners en participatief werken aan opgaven en projecten blijft de verantwoordelijkheid van de medewerkers binnen het betreffende project.
- Wel vormen we hiermee een sparringpartner in de organisatie van participatie, een aanspreekpunt voor nieuwe experimenten, voor het ontwikkelen van instrumenten en voor de andere doelen (zoals samen leren) die eventueel worden gesteld in het Ontwikkelprogramma participatie.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen moeten realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u drie scenario's: huidig, ambitieus en zeer ambitieus.

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

We zoeken met een ontwikkelde toolkit participatie (met incidenteel geld) in de bestaande opgaven en middelen naar collega's die op een vernieuwende manier willen experimenteren met nieuwe vormen van participatie. Dit is hoe we het de afgelopen jaren ook hebben gedaan. Het risico is dat het er dan meestal niet van komt, er niet voldoende capaciteit is of dat iets nieuws proberen vaak niet past in de werkzaamheden.

Knop 2: Ambitie verhogen

- We stellen met de raad onze visie, ambities en doelstellingen voor onze participatie vast in het Ontwikkelprogramma participatie Q2/Q3 2023. Met structureel budget van jaarlijks €125.000,- (dit is inclusief 0,8 fte adviseur participatie) kunnen we die ambities waarmaken. De Toolkit participatie en pilot initiatievenfonds / burgerbegroting zijn incidentele impulsen die we gaan uitvoeren.
- De adviseur participatie zal in ieder geval de volgende werkzaamheden uitvoeren:
 - De medewerker is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Ontwikkelprogramma participatie.
 - De medewerker wordt sparringpartner in organisatie voor participatie-vraagstukken (neemt echter niet alle participatie-werkzaamheden over).

- De medewerker jaagt de ontwikkeling van de Groene Golf ambtenaar-rol aan en ontwikkelt deze verder in organisatie. Op deze manier begeleiden wij inwoners en ondernemers van begin tot eind in de gemeentelijke procedures.
- De toolkit participatie stelt ons beter in staat om per opgave, situatie of project passende en op maat gemaakte participatie te organiseren. Dit kan variëren van informeren, tot samen denken, samen doen, besluiten of zelfs overlaten. In het Ontwikkelprogramma Participatie komt in ieder geval aan bod:
 - Werkwijze
In onze werkwijze maken we een bewuste afweging tussen digitale en fysieke participatie. Ook bepalen we vooraf of we communiceren (informeren) of participeren (samen denken, doen, beslissen of leren) en zijn we hier naar buiten toe transparant over.
 - Ontwikkelen en inzetten van nieuwe instrumenten:
De komende raadsperiode werken we verder aan nieuwe instrumenten en nieuwe vormen van participatie. We sluiten bij deze instrumenten aan bij de werkwijze participatie, waarin verschillende vormen van inwonerparticipatie staan omschreven (samen denken, doen, beslissen of leren'.)
 - Organisatie:
Met budget voor 0,8 fte (Schaal 10) nemen we een adviseur participatie aan. Dit stelt ons in staat om de doelstellingen en acties uit in het Ontwikkelprogramma participatie uit te voeren. Onderdeel daarvan is het beter beleggen van het 'samen leren' in de organisatie en in onze werkwijze. Tenslotte krijgt hij/zij de opdracht om de Groene Golf ambtenaar-functie in de organisatie verder te ontwikkelen.
- Samen besluiten: We experimenteren met zeggenschap geven aan inwoners en geven hen in een pilot het recht om te beslissen waar een bepaald budget aan wordt uitgegeven.
- Kaag en Braassem heeft de ambitie vernieuwend en vooruitstrevend te zijn in inwoners- en overheidsparticipatie. Participatie en Communicatie staat niet voor niets centraal in het Raadsakkoord: "samen werken aan de toekomst van onze kernen."

Knop 3: Ambitie verhogen

- Naast de hierboven gestelde ambities van het beschikbaar stellen van een jaarlijks budget van €125.000,- voor participatie (dit is inclusief 0,8 fte voor adviseur participatie);
- Extra 0,5 fte voor werving Groene golf ambtenaar
Kosten voor de uitbreiding met 0,5 fte in schaal 10 periodiek 11 bedragen € 43.090,24 aan loonkosten per kalenderjaar.
Het is voor de raad belangrijk dat de gemeente een partner is bij de vele initiatieven en ideeën die leven in onze gemeente. Om die rol beter te kunnen vervullen zullen we de 'groene golf-ambtenaar' als instrument verder ontwikkelen. Op deze manier begeleiden wij inwoners en ondernemers van begin tot eind in de gemeentelijke procedures.
- Vooruitlopend op de pilot met een initiatievenfonds en/of burgerbegroting reserveren we jaarlijks een vast bedrag van €50.000,- waarover we het beslisrecht bij onze inwoners neerleggen.

- Totaal bedrag van knop 2 en 3 bedraagt ongeveer €217.000,-

5. Wat is de planning?

Ongeacht de keuze die u maakt, ziet de tijdlijn er als volgt uit:

- C&K-avond (9 mei 2023):
 - o Bespreken opzet Ontwikkelprogramma participatie
 - o Bespreken snelle acties: Toolkit participatie en pilot initiatievenfonds/burgerbegroting
 - o Gesprek over rol raad in overheidsparticipatie (voorbeeld: zwemstrand/Sportpad)
- Keuzemoment knoppen CUP (juni 2023)
- Raadsvoorstel pilot initiatievenfonds/burgerbegroting (juli/september 2023)
- Raadsvoorstel Ontwikkelprogramma participatie (met Toolkit) (september 2023)

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg;
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met de monitor. In de jaarplanning volgt een raadsvoorstel voor uitvoering eenmalige impulsen "Toolkit participatie" en "Pilot Initiatievenfonds en burgerbegroting".
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

Wanneer u kiest voor knop 2

- Kiest u naast de eenmalige impuls voor een structureel participatie budget van € 125.000,- met hierbij inbegrepen: de werving van 0,8 fte adviseur participatie.
- Stellen we onze visie, ambities en doelstellingen voor participatie vast in het Ontwikkelprogramma (Q2/Q3 2023, zie planning hierboven). De gemeenteraad wordt eerst in een Context- en kadersavond om kaders gevraagd. De komende maanden werken we separaat aan het Knoppenmodel aan dit Ontwikkelprogramma.
- Wordt de werving van een adviseur participatie voor 0,8 fte zo spoedig mogelijk opgestart.

Wanneer u kiest voor knop 3

- Kiest u voor een structureel participatie budget van ongeveer €217.000,- met hierbij inbegrepen: de werving van 0,8 fte adviseur participatie en 0,5 fte Groene Golf ambtenaar.
- Stellen we onze visie, ambities en doelstellingen voor participatie vast in het Ontwikkelprogramma (Q2/Q3 2023). De gemeenteraad wordt eerst in een Context- en kadersavond om kaders gevraagd. De komende maanden werken we separaat aan het Knoppenmodel aan dit Ontwikkelprogramma.
- Reserveren we jaarlijks een vast bedrag van € 50.000,- in onze begroting waarover – vooruitlopend op pilot initiatievenfonds - we het beslisrecht bij onze inwoners neerleggen.
- Wordt de werving van een adviseur participatie voor 0,8 fte zo spoedig mogelijk opgestart.
- Wordt de werving van een Groene Golf ambtenaar voor 0,5 fte zo spoedig mogelijk opgestart.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Knop 2:

We kunnen echt aan de slag met de ambities op het gebied van participatie zoals gesteld in het Raadsakkoord 2022-2026 en het College Uitvoeringsprogramma. De ambities maken we SMART en meetbaar samen met de raad in het Ontwikkelprogramma Participatie.

Doelstellingen uit het CUP:

- We laten inwoners actief onderdeel zijn van de gemeente door (meer) in samenhang met inwoners beleid te ontwikkelen.
- We besteden extra aandacht aan het zo vroeg en passend mogelijk betrekken van inwoners bij onze opgaven en projecten.

Knop 3:

Boven het bij knop 2 benoemde eindresultaat geven we een impuls aan overheidsparticipatie – we zijn een partner bij vele initiatieven en ideeën die leven in onze gemeente en begeleiden hen van begin tot eind in gemeentelijke procedures - met de werving van een 0,5 fte Groene Golf ambtenaar.

Doelstelling uit het CUP:

We sluiten als gemeente aan bij initiatieven en ideeën van inwoners. Daarnaast leggen we structureel beslisrecht bij onze inwoners neer, door een vast bedrag te reserveren voor een op te richten initiatievenfonds.

Voorgestelde keuze

Het college stelt voor om knop 2 voor nu te beperken tot €70.000 voor 0,8 fte adviseur participatie. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Planning

- Dit betekent dat we na vaststellen van het CUP kunnen gaan werven voor een medewerker participatie.
- Planning:
Op 8 mei bespreken we tijdens de C&K met de raad het vervolg proces om te komen tot twee speerpunten/snelle acties:
 - Ontwikkelprogramma Participatie inclusief Toolkit uitvoering
 - Ontwikkelen Pilot Initiatievenfonds en burgerbegroting

- We werken dus de komende periode aan de Toolkit participatie en pilot Initiatievenfonds en burgerbegroting, waar nu incidentele middelen voor zijn gereserveerd. Ook stellen we het ontwikkelprogramma participatie op. Een meerjarig programma, waar ook een structurele (of meerjarige) budgetvraag bij hoort. Op dit moment is er geen (ontwikkel)-budget beschikbaar gesteld voor participatie.
- Doordat de gemeenteraad heeft gekozen voor het uitkleden van knop 2, zal er later in het jaar een aparte budgetvraag voor participatie naar de raad komen. Dit doen we op basis van het Ontwikkelprogramma participatie.

VERKEERSVEILIGHEID, OPENBARE RUIMTE EN IBOR

Werkblad verkeersveiligheid, OR en IBOR

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over verkeer, verkeersveiligheid en het IBOR. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties op dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie willen we u meenemen in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van verkeer en verkeersveiligheid.

2. Waarom zouden we hier op inzetten?

In het raadsakkoord zijn de volgende acties en doelstellingen opgenomen:

- Onderzoek verbeteren verkeersveiligheid Noordeinde – Zuideinde (€ 50.000,-)
- Inventariseren grootschalige reconstructies
- Inventariseer de top 10 fietsknelpunten en ontwikkel quick-wins in overleg met de fietsersbond
- Plannen tot verbetering koppelen aan regulier onderhoud: werk met werk maken
- Opstellen beleids- en beheerplannen met keuzemogelijkheden voor de raad m.b.t. kwaliteitsniveaus
- Stel een meerjarig uitvoeringsplan op
- Uitvoeren van een quickscan naar reëel benodigde beheer- en onderhoudsbudgetten
- Structureel budget voor de aanpak van verkeersknelpunten (oogpunt veiligheid)
- Structureel budget voor duurzaamheid en klimaatadaptatie als onderdeel van gemeentelijke plannen

3. Huidige situatie

Verkeer, verkeersveiligheid en het IBOR heeft vele raakvlakken binnen de organisatie. Denk hierbij onder andere aan: riolering, wegen, groen, openbare verlichting en recreatie & toerisme.

De staat van de wegen is de afgelopen jaren goed in beeld gebracht. Door middel van inspecties kennen we de staat van alle wegvakken. Ook de kwaliteit van de riolering en het openbaar groen hebben we goed in beeld.

Op basis van deze drie grootheden is er een prioritering gemaakt van investeringsprojecten voor de komende jaren. Dit zijn dus de projecten waar op basis van de staat van het riool, de weg en (in mindere mate) het openbaar groen een reconstructie of grootschalig onderhoud noodzakelijk is.

Deze lijst ziet er als volgt uit, gerangschikt op prioriteit:

Project:	Kern	Lead
Bateweg E.O **	WB	Riool
Meerkreuk **	OW	Riool
Vriezenweg *	LM	Weg
Drechtlaan *	LM	Riool/Weg
Van Duivenvoordestraat *	WB	Riool/Weg
Lijsterhof, Kievithof, Nachtegaallaan, Merelplantsoen *	RA	Riool
Vriezenkoop Noord *	LM	Weg
Zwanenwater *	RA	Riool
Cornelis Kempenaarlaan *	WB	Riool/Weg
Schoolstraat *	RSW	Riool/Weg
Anjerhof/Begoniastraat/Daliahof/Pioenhof	RA	Riool
Watergang *	OW	Weg
Amstel/Gooi/Delftland	RA	Riool
Rijn/Schie/Westland/Lupinestraat	RA	Riool
Gerben Swartlaan/HdeBoerstraat/VanDortstraat/VanEgenStraat	WB	Riool
Zuideinde	RA	Riool/Weg
Kerkweg	LM	Riool
Reigersingel/ Leeuwerikhof	RA	Riool
Pastoor Kwakmanlaan	RW	Riool/Weg
Noordeinde	RA	Riool/Weg
Spireastraat/Leliestraat/Chrysantensingel	RA	Riool
Noordeinde	LM	Riool/Weg
Leidsevaart, Zonnedaauwlaan	RSW	Riool/weg
Westban, Oostban, Griede	LM	Riool
Leimuiden 30 km/h	LM	Weg

De projecten met (**) zijn reeds in een vergevorderd stadium in de voorbereiding met een verwachte uitvoering in 2023. De voorbereiding van de projecten met (*) zijn/worden op dit moment opgestart.

Met het huidig investeringskrediet dat meerjarig is opgenomen in de begroting, en de middelen die jaarlijks beschikbaar zijn vanuit riool, is het de verwachting dat deze lijst in

ongeveer 9 tot 10 jaar weggewerkt wordt. Dat is gezien de staat van de wegen en het verschil in prioritering acceptabel.

Hierbij moeten twee opmerkingen gemaakt worden:

1. De prioritering is opgesteld op basis van de huidige analyses. Op het moment dat door bijvoorbeeld vorst, zwaar transport, intensiever gebruik of zetting van de ondergrond een weg of riool sneller verslechterd dan gepland, zal de prioritering hierop aangepast moeten worden. Dit is een continu proces.
2. De Vriezenweg en de Vriezekoep-Noord staan beide met hoge prioritering op de lijst. Zoals de afgelopen jaren al veelvuldig aangegeven, is er binnen het investeringsbudget voor de wegen geen ruimte om deze twee wegen aan te pakken. Dit heeft enerzijds te maken met de lengte van de wegen en de complexiteit van het werk, en anderzijds met het feit dat er geen riool onder deze wegen ligt waardoor er geen 'cofinanciering' vanuit het GRP mogelijk is. Voor deze wegen ontvangt u in 2023 dus een separaat voorstel met kredietaanvraag.

Binnen de huidige situatie is er geen financiële ruimte om actief in te zetten op het verbeteren van de verkeersveiligheid op wegen die nog niet toe zijn aan grootschalig onderhoud of reconstructie.

Met behulp van onder andere de fietsersbond is er een top 20 aan verkeersknelpunten geïnventariseerd. Hierbij is tevens aan de verschillende knelpunten een score is gehangen vwb de mate van urgentie gelet op meerdere criteria (ongevallenstatistieken, meldingen, etc.). De volgende knelpunten zijn uit de inventarisatie gekomen, gerankt op prioriteit:

<u>Verkeersknelpunten</u>	<u>Kern</u>
*30 km/u in Leimuiden	LM
** Noord- en Zuideinde Roelofarendsveen	RA
** Vriezenweg Oost	LM
Oud Adeselaan, Rijpwetering (binnen bebouwde kom)	RW
A. de Graaflaan, Woubrugge	WB
Vriezenweg West	LM
Kruising Burgemeester Bakhuizenlaan / Overloop	LM

** Kruising Generaal van Merleweg / Vriezenweg	LM
Zuidweg, Rijpwetering	RW
Koppoellaan eo, Rijpwetering	RW
** Meerkreuk, Oude Wetering	OW
Herenweg Zuid (buiten bebouwde kom)	RSW
Ripselaan (buiten bebouwde kom)	RW
** Fietsroute - Bilderdam	OW
Fietspad Molendijk	NW
Kruising Middenoever	RA
Belijning / markering fietspaden	Algemeen
** Spireastraat	RA

Het project *30 km/u Leimuiden kent overlap in de verkeersknelpunten en de grootschalige reconstructies. Echter is het zo dat vanuit de verkeersknelpunten dit project de hoogste prioriteit kent. Voor de grootschalige reconstructies de laagste. Op de langere termijn, circa 10 jaar, ontstaat er pas een echte behoefte tot reconstructie voor dit project.

De projecten met ** kennen een overlap met reconstructies uit de meerjarenplanning. Deze kunnen zullen dus meeliften op de bestaande planning en zodoende de komende jaren aangepast worden. De andere verkeersknelpunten zullen in de huidige situatie NIET aangepakt worden de komende jaren.

Op een aantal concrete acties uit het raadsakkoord willen we graag iets dieper ingaan, omdat deze relatie hebben met ons huidige werk:

Onderzoek verbeteren verkeerveiligheid Noordeinde – Zuideinde

Na aanleiding van de raadsbrief over het Noordeinde is er week 3 een uitvraag gedaan bij een extern bureau. Zoals in de raadsbrief benoemd zullen we hier voor de beschikbaar gestelde €50.000 inzetten. Hiervoor doen we een QuickScan naar mogelijke oplossingsrichtingen zoals die zijn geschetst in de raadsinformatiebrief.

Inventariseer grootschalige reconstructies

De achterliggende periode is er integraal met alle disciplines in de openbare ruimte gekeken naar de behoeftes op de korte-middel-lange termijn. Deze lijst is hierboven reeds toegevoegd.

Stel een knelpunteninventarisatie op t.a.v. verkeersveiligheid

De achterliggende periode is er gewerkt aan een knelpunteninventarisatie op het gebied van verkeersveiligheid. Deze lijst is hierboven reeds toegevoegd.

Plannen tot verbetering koppelen aan regulier onderhoud: werk met werk maken

Het werk met werk maken is een belangrijk onderdeel van de werkwijze binnen de gemeente Kaag en Braassem. Groen, Riool, Wegen en Verkeer zoeken altijd elkaar in het dagelijks beheer en onderhoud altijd op. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om de verkeersveiligheid (verder) te vergroten.

Opstellen beleids-en beheerplannen met keuzemogelijkheden voor de raad m.b.t kwaliteitsniveaus

Het IBOR is het beleidsdocument waarin de gemeenteraad keuzes maakt over de kwaliteitsniveaus in de openbare ruimte. Tussentijds in 2023 heeft de raad meer geld beschikbaar gesteld om het huidige kwaliteitsniveau te kunnen handhaven. In 2024 komt het huidige IBOR ten einde en moet een nieuw IBOR worden vastgesteld. De vaststelling van het nieuwe IBOR zal gekoppeld zijn met een financieel vraagstuk en keuzemogelijkheden voor de gemeenteraad.

Stel een meerjarig uitvoeringsplan op

Het meerjarig programma op het gebied van wegen en riool investeringsprojecten (inclusief aanpak verkeersveiligheidsknelpunten) is opgesteld en weergegeven in de bovenstaande lijst. Deze lijst is samengesteld op basis van de kwaliteit van wegen, riolering en (in mindere mate) openbaar groen.

Uitvoeren van een quickscan naar reële benodigde beheer-en onderhoudsbudgetten

Hiervoor maken we een onderscheid in drie disciplines:

1. Openbare ruimte: Eind 2024 loopt het huidige IBOR af. De raad zal bij het vaststellen van het nieuwe IBOR keuzemogelijkheden krijgen in het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Uiteraard gaan deze niveaus gepaard met reële beheer- en onderhoudsbudgetten.
2. Wegen: Afgelopen jaar is er veel gebeurd in de wereld, wat een groot effect heeft gehad op de prijs van grondstoffen, brandstof en arbeid. Binnen de

onderhoudskosten van wegen komen deze prijsstijgingen hard aan. Bij het vaststellen van de begroting 2023 e.v. heeft uw raad het beschikbare budget hierop aangepast. Ditzelfde geldt voor het investeringskrediet. Met het huidige krediet verwachten we de projecten die zijn weergegeven in de prioritering binnen 9 tot 10 jaar weg te kunnen werken. Dit is met de huidige kennis, en gezien de technische staat, acceptabel. In het knoppenmodel wordt u de mogelijkheid gegeven om te versnellen, met bijhorende financiële consequenties.

3. Riool: Eind 2023 zal het nieuwe GRP en Waterbeleidsplan worden vastgesteld. Hierbij zullen ook de tarieven worden voorgesteld behorende bij de ambities van de raad en de uitdagingen die voor ons liggen.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen dienen realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u drie scenario's: huidig, ambitieus en zeer ambitieus. De ambities onder de knoppen dienen te worden gezien "knoppen". Draaien aan knop 2, het verhogen van de investeringskredieten kan apart gedraaid worden van de knelpunten verkeersveiligheid aanpakken.

Knop 1: huidige situatie doorzetten

- We dragen zorg voor wegen die goed zijn onderhouden en veilig zijn in gebruik;
- Onderzoek verbeteren verkeerveiligheid Noordeinde – Zuideinde ;
- Inventariseren grootschalige reconstructies, en stel een meerjarig uitvoeringsplan op (afgerond);
- Stel een knelpunteninventarisatie op t.a.v. verkeersveiligheid (afgerond maar nog niet bestuurlijk vastgesteld);
- Plannen tot verbetering koppelen aan regulier onderhoud: werk met werk maken (continu proces);
- Opstellen beleids- en beheerplannen met keuzemogelijkheden voor de raad m.b.t. kwaliteitsniveaus en het uitvoeren van een QuickScan naar reëel benodigde beheer- en onderhoudsbudgetten (volgens planning GRP eind 2023, IBOR eind 2024);

Knop 2: Ambitie verhogen

- Alles wat genoemd staat onder 'knop 1', aangevuld met:
- Het verhogen van het investeringskrediet voor wegen met € 1.100.000, - p/j. Met het huidige investeringskrediet op het gebied van wegen en riool is het de verwachting dat de lijst van investeringsprojecten in 9 tot 10 jaar wordt weggewerkt. Van een verhoging van het investeringskrediet voor wegen, kan deze doorlooptijd worden teruggebracht naar 6 tot 7 jaar. Dit bedrag is inclusief 10% benodigde inhuur capaciteit

- De knelpunten verkeersveiligheid aanpakken.
Op dit moment worden deze knelpunten alleen aangepakt op het moment dat zij een overlap hebben met de investeringsprojecten nav de kwaliteit van de wegen of het riool. Wanneer er een investeringskrediet beschikbaar wordt gesteld van 825.000 p.j voor het oplossen van verkeersknelpunten, kunnen we jaarlijks één of meerdere knelpunten aanpakken (afhankelijk van de omvang van het knelpunt) die geen overlap hebben met de investeringsprojecten. Dit bedrag is inclusief 10% benodigde inhuur capaciteit.

Knop 3: zeer ambitieus

- Alles wat genoemd staat onder 'Knop 1' en 'Knop 2', aangevuld met:
- Het verhogen van het investeringskrediet voor wegen met € 2.200.000, - p/j.
Met het huidige investeringskrediet op het gebied van wegen en riool is het de verwachting dat de lijst van investeringsprojecten in 9 tot 10 jaar wordt weggewerkt. Met een structurele verhoging zoals voorgesteld onder 'Knop 2', is de verwachting dat we dit kunnen versnellen naar 7 tot 8 jaar. Wanneer u kiest voor een verhoging van € 2.200.000, - per jaar verwachten we de doorlooptijd terug te kunnen brengen naar 5 tot 6 jaar. Dit bedrag is inclusief 10% benodigde inhuur capaciteit.
- De knelpunten verkeersveiligheid aanpakken.
Op dit moment worden deze knelpunten alleen aangepakt op het moment dat zij een overlap hebben met de investeringsprojecten nav de kwaliteit van de wegen of het riool. Met een structurele verhoging zoals voorgesteld onder 'Knop 2', is de verwachting dat we jaarlijks één of meerdere knelpunten kunnen aanpakken (afhankelijk van de omvang van het knelpunt). Wanneer u kiest voor een verhoging van € 1.650.000, - per jaar verwachten we jaarlijks 2 tot 3 knelpunten op te kunnen pakken die geen overlap hebben met de investeringsprojecten, . Dit bedrag is inclusief 10% benodigde inhuur capaciteit.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door met de geplande en geprioriteerde werkzaamheden;
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang middels de monitor/P&C cyclus;
- We gaan aan de slag met de meerjarenplanning van investeringsprojecten en verwachten deze lijst in 9 tot 10 jaar weggewerkt te hebben. Uiteraard met het voorbehoud van eventuele prijsstijgingen, en veranderingen in prioritering.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken/vaststelling van plannen komen we bij u terug. Dit zal zeker het geval zijn voor de Vriezenweg en de Vriezeloop-Noord

Wanneer u kiest voor knop 2

- We gaan door met de geplande en geprioriteerde werkzaamheden

- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang middels de monitor/P&C cyclus;
- We gaan aan de slag met de meerjarenplanning van investeringsprojecten en verwachten deze lijst in 7 tot 8 jaar weggewerkt te hebben. Uiteraard met het voorbehoud van eventuele prijsstijgingen, en veranderingen in prioritering.
- We pakken jaarlijks 1 of meerdere verkeersknelpunten op, afhankelijk van de omvang van het knelpunt.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken/vaststelling van plannen komen we bij u terug. Dit zal zeker het geval zijn voor de Vriezenweg en de Vriezeloop-Noord

Wanneer u kiest voor knop 3

- We gaan door met de geplande en geprioriteerde werkzaamheden
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang middels de monitor/P&C cyclus;
- We gaan aan de slag met de meerjarenplanning van investeringsprojecten en verwachten deze lijst in 6 tot 7 jaar weggewerkt te hebben. Uiteraard met het voorbehoud van eventuele prijsstijgingen, en veranderingen in prioritering.
- We pakken jaarlijks 2 of meer verkeersknelpunten op, afhankelijk van de omvang van de knelpunten.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken/vaststelling van plannen komen we bij u terug. Dit zal zeker het geval zijn voor de Vriezenweg en de Vriezeloop-Noord

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Er zijn 25 grootschalige reconstructies geïnventariseerd en geprioriteerd op het gebied van wegen, riolering en (in mindere mate) openbaar groen. Het gaat hierbij om circa 255.000 m² aan wegen, waardoor de komende jaren 18,21% van ons wegenareaal vervangen zal moeten worden. Daarbij worden dan ook 7 van de 18 geprioriteerde verkeersveiligheidsknelpunten opgepakt. Hoeveel jaar dit in beslag zal nemen, is afhankelijk van de keuze die u maakt.

In de huidige situatie is het de verwachting dat dit 9 tot 10 jaar zal vergen. Dit is gezien de technische staat met de huidige kennis acceptabel.

Voor de aanpak van de 11 resterende verkeersveiligheidsknelpunten zijn keuzes nodig onder knop 2 of 3.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 2 voor zowel IBOR, openbare ruimte als verkeersveiligheid voor. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Planning

Verhoging investeringskrediet wegen

Als gevolg van de hogere ambitie en de keuze voor optie twee krijgt de organisatie meer mogelijkheden om projecten (versneld) op te pakken. Dit betekent dat ongeveer twee jaar van de totale doorlooptijd kan worden bespaard. Het is echter belangrijk op te merken dat geld niet altijd de beperkende factor is, maar vaak zijn externe factoren zoals Liander en Oasen ook beperkende factoren. Vanwege de personeelstekorten is hun doorlooptijd hoog en niet door ons beïnvloedbaar.

De verhoging van de ambitie betekent dat de concrete inzet voor de komende tijd is om tegen 2026 de meest urgente projecten uit te voeren. Vanaf 2027 zal er verder worden gewerkt aan de opgaven met het "standaard" budget.

Verkeersveiligheid:

Als gevolg van de hogere ambitie en de keuze voor optie twee ontstaat de mogelijkheid om, los van (groot) onderhoud, jaarlijks 1 of meerdere projecten op te kunnen pakken uit de lijst met verkeersveiligheidsknelpunten.

Op dit moment is het lastig om met een concrete doorkijk te komen. Wel kan opgemerkt worden dat in 2023 t.a.v. de Koppoellaan en Spiréastraat al acties zijn uitgevoerd. Op de Koppoellaan is extra passeerruimte gecreëerd door middel van het instellen van parkeerverboden naast de bestaande inritten. In de Spiréastraat is een doorsteek gecreëerd naar het fietspad langs de rotonde Alkemadelaan / Sotaweg. Door deze aanpassing is het duidelijk geworden waar fietsers de Spiréastraat op komen, waar er voorheen ook over het VOP en trottoir gereden werd, met veel remacties en gevaarlijke situaties tot gevolg. Daarnaast staat er onderhoud aan de Heilige Geestlaan op de planning voor 2023, waar dus mogelijk meteen op aangehaakt kan worden.

Ook is de voorbereiding gestart voor het Noordeinde Roelofarendsveen. Het onderzoek waarin gekeken wordt naar verschillende oplossingsrichtingen loopt inmiddels.

Projecten voor 2024 / (2025) zouden bijvoorbeeld kunnen zijn; downgrading van de Ripselaan (bubeko), downgrading van de Oud Adeselaan (bibeko) of verplaatsing bebouwde komgrens A. de Graaflaan. Concreet qua uitvoering kunnen we hierin nog niet worden; er dient dan namelijk eerst een voorbereiding doorlopen te worden, waarna de haalbaarheid hiervan pas duidelijk wordt.

SOCIAAL DOMEIN, IKC EN SPORTPAD

Werkblad sociaal domein, IKC en Sportpad

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de ambities van de gemeenteraad in het sociaal domein. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties op dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie willen we u meenemen in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van het sociaal domein.

2. Waarom moeten we hierop inzetten?

In het raadsakkoord zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

- Onze inwoners moeten zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan het dagelijks leven en zich kunnen ontwikkelen.
- Onze inwoners moeten in de eigen omgeving kunnen blijven wonen en de regie op hun leven kunnen behouden/gaan nemen.
- De ondersteuning en voorzieningen in onze gemeente (zoals IKC's, sport- en cultureel aanbod) moeten aansluiten op de demografische ontwikkelingen om zo de leefbaarheid in de kernen te behouden en het welzijn van onze inwoners te vergroten.

Knop 1 (snelle acties, incidenteel)

Onder deze knop vallen de acties die onder de going concern vallen, die al in de huidige begroting zijn opgenomen of die al zijn uitgevoerd.

Huidig werk en sociaal domein breed

Hieronder vallen de volgende acties:

- Afronden in Q3 van 2022 van de aanbesteding ondersteuning met wonen. Dit is inmiddels gerealiseerd.
- Intensiveren van de ambtelijke samenwerking met Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop.
- De raad in positie brengen voor het stellen van kaders voor welzijn, hulp en ondersteuning en voor bijsturen.
- Uitvoeren van onderzoek naar bestedingen en sturingsmogelijkheden in het sociaal domein.
- Inzichtelijk maken van de wijze van organiseren van de jeugdhulp.
- Onderzoeken van locaties voor Skaeve Huse (extra inzet) en realiseren van Skaeve huse. Hiervoor zijn in het verleden middelen beschikbaar gesteld. Het is de verwachting dat de kosten binnen dit budget blijven.

IKC

In het raadsakkoord staat:

- Opstellen van een kredietvoorstel voor KC Noord (uitgevoerd).
- Ter inzage leggen van het bestemmingsplan KC Noord (maart 2023).
- Voorstellen van een definitieve locatie voor IKC Woubrugge (besloten).
- Opstellen van een kredietvoorstel voor de uitbreiding IKC Kaskade (uitgevoerd).
- Verkennen van IKC Rijpwetering (start 2023).

Sportpad

Hieronder vallen de volgende acties:

- Opstellen van een kredietvoorstel voor de raad over het Sportpad. Voor fase 2 is al een kredietvoorstel voorgelegd en hierover is al een besluit genomen. Voor fase 1 volgt het kredietvoorstel nog.
- In gesprek gaan met verenigingen over fase 2 Sportpad. Dit is een continu proces.
- Inzichtelijk maken van de bijdragen van vrijvallende locaties rond het Sportpad. De bijdragen zijn al inzichtelijk gemaakt. De vervolgstap, het uitwerken van de grondexploitatie, wordt nu uitgevoerd.
- Opstellen van een dekkingsplan voor fase 2 Sportpad. Dit heeft al plaatsgevonden.
- Ter inzage leggen van het bestemmingsplan Sportpad in Q4 van 2022. Dit gebeurt per 1 maart 2023.

Welzijn en preventie

Hieronder vallen de volgende acties:

- Opstellen van de opdracht Welzijn en Preventie 2024 (€ 40.000,-).
- Onderzoeken van de bibliotheekfunctie in Leimuideren en voor 1 oktober 2022 een voorstel aan de raad doen. De opdracht voor dit onderzoek is al gegeven aan een onafhankelijk bureau.

Knop 2

- Knop 1, aangevuld met:
- Versterken van de bibliotheekfunctie gemeentebreed.
- Inzichtelijk maken hoe het cultureel aanbod versterkt kan worden.

3. Huidige situatie 1

Het sociaal domein is een breed terrein, dat raakvlakken heeft met de andere beleidsterreinen binnen de gemeente. Vanuit onze gemeentelijke visie op het sociaal domein is de uitvoering van de wettelijke taken uitbesteed aan derden, zoals op dit moment bijvoorbeeld aan De Driemaster, het Serviceplein, Tom in de buurt en GO! voor jeugd.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen dienen realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u twee scenario's: huidig en ambitieus.

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

We gaan met de huidige bezetting door op de ingezette koers. De ambities vanuit het raadsakkoord worden dus uitgevoerd op het moment dat deze nu ook al tot de werkzaamheden behoren, of op de planning staan om opgepakt te worden bij voldoende

capaciteit en financiële ruimte. Voor de acties onder knop 1 is al budget opgenomen in de begroting.

Voor het Sportpad, de uitbreiding van de Kaskade en voor het IKC Woubrugge is ook budget opgenomen in de begroting. Dit budget is echter gebaseerd op een raming. Het daadwerkelijke bedrag (dat mogelijk hoger ligt) volgt bij de aanbesteding.

Knop 2: Ambitie verhogen

Naast de huidige werkzaamheden, worden vanuit de raadsambities ook de volgende onderwerpen opgepakt:

Bibliotheekvoorziening gemeentebreed

Op basis van het onderzoek en de behoeftepeiling naar de gewenste bibliotheekvoorziening gemeentebreed leggen we verschillende scenario's voor. Knop 1, naar aanleiding van de discussie over de bibliotheekvoorziening in Leimuiden.

Dit kan leiden tot een extra financieringsvraag voor uitbreiding van de bibliotheekvoorziening. Vooralsnog wordt dit geraamd op € 60.000 door efficiënte combinaties van activiteiten te organiseren binnen de gehele gemeente. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek en de ambitie van de raad.

Versterken cultureel aanbod

Cultuur verbindt, net als sport. Het is belangrijk dat alle inwoners kunnen deelnemen aan het culturele aanbod en dat dat aanbod niet versnipperd is, maar een verbindend, integraal netwerk. Daarom willen we een cultureel platform inrichten rondom de opdracht welzijn&preventie. In 2023 bepalen we met de organisaties de vorm, om hier de komende jaren effectief inhoud aan te geven. Verwacht wordt dat de kosten hiervoor € 20.000 bedragen.

Wanneer u kiest voor knop 2: ambitie verhogen, is het financieel effect € 80.000 structureel (versterken/uitbreiden cultureel aanbod en bibliotheekvoorziening).

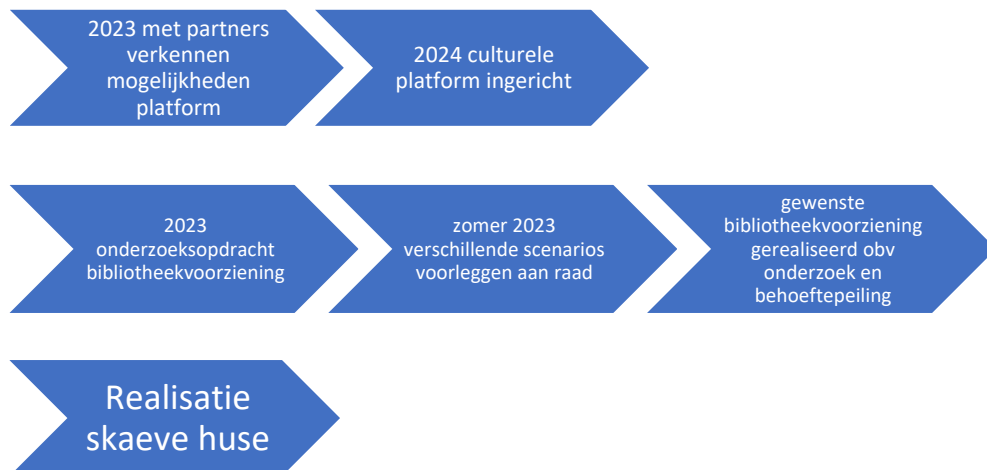
5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg.
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met de monitor.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

Wanneer u kiest voor knop 2

- Zie knop 1, met als aanvulling:
- Voor cultuur gaan we in 2023 met verenigingen en De Driemaster verkennen hoe we een platform voor verenigingen kunnen creëren, zodat we het culturele aanbod kunnen versterken. In 2024 moet dit platform ingericht worden.
- In 2023 voeren we de onderzoeksopdracht van de raad uit naar de bibliotheekvoorziening in Kaag en Braassem. Rond de zomer van 2023, leggen we verschillende scenario's aan u voor.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Bibliotheek

Er is een gewenste bibliotheekvoorziening gemeentebreed gerealiseerd op basis van onderzoek en behoeftepeiling.

Skaeve huse

Er is een Skaeve huse gerealiseerd in 2023.

Welzijn en preventie
Sportpad

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 2 voor. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Planning

De keuze wat betreft de bibliotheekvoorziening wordt rond de zomer gemaakt. Vanaf 2024 is het door de raad gewenste voorzieningenniveau gerealiseerd.

Het versterken van cultuur kan direct na besluitvorming worden opgepakt door alle culturele partners uit te nodigen hieraan vorm te geven. Vanaf 2024 is dan een platform, of een andere gewenste vorm, functioneel om (de deelname aan) cultuur te versterken.

RECREATIE

Werkblad recreatie

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de recreatieambities van de gemeenteraad. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties op dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie willen we u meenemen in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van recreatie, toerisme en vrijetijdseconomie.

Knop 1 (reactief op recreatie en landelijk gebied)

Het huidige werk aangevuld met de volgende ambities:

- Ontwikkelen Visie en Actieprogramma Vrije Tijd – vertaling naar Omgevingsvisie (€ 50.000,- incidenteel)
- Invoeren Toeristenbelasting (implementatie 2023 invoering 2024) (€ 30.000,- incidenteel)
- Geef extra ondersteuning aan Stichting Kaag en Braassem Promotie tot juni 2023
- Besteed aandacht aan water in omgevingsvisie
- Behoud het bestaande (beperkte) netwerk in het recreatief gebied.

Knop 2 (actief op recreatie en landelijk gebied)

- Alles behorende bij Knop 1
- Stel een aparte gespecialiseerde adviseur recreatie aan van 1 fte (focus op netwerk en regie) (€ 90.000 structureel)
- Geef extra ondersteuning aan Stichting Kaag en Braassem Promotie in de vorm van indexatie en extra taken zoals bijv. Netwerkvorming, arrangementvorming en ondersteuning aan maatschappelijke evenementorganisaties. (€ 45.000 structureel; de facto verdubbeling van huidige subsidie).
- Instellen recreatiefonds van € 15.000 (structureel) voor projectbijdragen voor recreatieve initiatieven.
- Bouw een steviger en groter netwerk op in het recreatief gebied.
- Investeer in de realisatie van meer wandel/fiets en ruiterroutes (rondjes langs bestaande infrastructuur).
- Bevorder de samenwerking tussen recreatie, agrariërs en tuinbouw

Knop 3 (hyperactief op recreatie en actief op landelijk gebied)

- Alles behorende bij knop 2
Recreatie
- Investeer in de aanleg van vrijliggende wandel-, fiets- en ruiterspaden, minimaal 1 km per jaar (hoog onzekere indicatie: 50.000 incidenteel)
- Ontwikkel routes om uiting te geven aan erfgoed en cultuurhistorie
- Ontwikkel, n.a.v. van de recreatieve visie één stijl voor een herkenbaar en passend recreatief straatmeubilair (bankjes, prullenbakken etc.).
- Maak inzichtelijk wat nodig is om ontwikkelplannen Braassemerland aan te sluiten op groenontwikkeling (10.000 incidenteel voor onderzoek)
- Onderzoek mogelijkheden BootBeton voor verblijfsrecreatie irt ontsluiting

2. Waarom zouden we hier op inzetten?

Recreatie is een middel om te werken aan een gemeente waar het prettig wonen, werken, verblijven en recreëren is. Investerings in recreatie hebben een directe positieve invloed op het welzijn en de welvaart van onze inwoners. Zoals in de omgevingsvisie is vastgelegd heeft recreatie een centrale rol in onze gemeente. Naast het feit dat de recreatieve sector een belangrijke motor is van onze lokale economie is in corona-tijd het belang onderstreept dat recreatie misschien nog wel het belangrijkste is voor onze eigen bewoners. Recreatie vormt een essentieel onderdeel van het dagelijks leven en verbindt de samenleving.

Recreatie zorgt voor ontmoetingen, contact, nieuwe inzichten, creativiteit en ontspanning, wat essentieel is voor welbevinden en productiviteit. Recreatievoorzieningen die goed aansluiten bij de behoeften van inwoners, zijn voor hen direct van waarde en zijn van invloed bij de keuze van een woonbestemming. Binnen recreatie en toerisme ligt het zwaarte punt dan ook op recreatie voor bewoners en regionale bezoekers.

In zowel het raadsakkoord als CUP is onderschreven dat het profileren en manifesteren als recreatiegemeente moet worden voortgezet. De recreatieve impuls van de beginjaren van onze gemeente is inmiddels uitgewerkt en door een nieuwe visie op recreatie en vrijetijd verzetten we de bakens voor de komende periode.

3. Huidige situatie

Het taakveld recreatie en toerisme is nu belegd bij de adviseur economische ontwikkeling (1 fte). Binnen dit brede takenpakket is ongeveer 0,3 fte beschikbaar voor het taakveld recreatie. Vanuit het raadsakkoord en het CUP (1.0) is er in 2023 budget om extra capaciteit in te huren voor recreatie en toerisme. Deze capaciteit wordt gecombineerd met het taakveld Landelijk Gebied (waaronder stikstof) als werkveld. Voor recreatie en toerisme heeft deze adviseur ongeveer 0,3 fte beschikbaar. Er kan dus gesteld worden dat er tot juni 2023 er $0,3 + 0,3 = 0,6$ fte is voor recreatie en toerisme.

Onze marketingorganisatie Kaag en Braassem Promotie voert ook delen van het recreatiebeleid uit. Zij organiseert o.m. de Nationale Monumentendag en de Molendag; is de netwerkorganisatie tussen gemeente, ondernemer en andere initiatiefnemers en draagt in die rol bij aan het verbinden en mobiliseren van recreatief potentieel.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

De afgelopen periode kenmerkt zich, qua houding van de gemeente op recreatief gebied, als reactief. In rol als regiegemeente werd gesignaleerd als initiatieven/initiatiefnemers zich aandienden en werd waar mogelijk en wenselijk meegedacht en meegewerkt middels het 'ja, mits' principe. Afgelopen periode is er vooral faciliterend en verbindend gehandeld op dit taakveld.

De keuze zit hem in de verandering van deze rol. Van reactief naar actief. Door specifiek capaciteit vrij te maken voor recreatie hoeft het niet te blijven bij faciliteren en verbinden. Met meer aandacht voor recreatie kan de rol van regiegemeente actiever worden opgepakt en kunnen de komende jaren in het teken staan van initiëren en mobiliseren. Dan kunnen we ook daadwerkelijk werk maken van de visie die we in 2023 gaan opstellen.

Een direct gevolg van capaciteitsuitbreiding is dat de adviseur economische ontwikkeling méér tijd en aandacht kan hebben voor alle taakvelden naast recreatie. De inzet op landbouw, tuinbouw krijgt meer ruimte als ook het accounthouderschap/ondernemerscontact.

Let op: bij knop 1 wordt de toeristenbelasting ingevoerd. Afhankelijk van het tarief en wijze van inning kan de opbrengst hiervan sterk verschillen. Het 'terugverdieneffect' voor recreatie is dan ook onzeker maar in onderstaande berekeningen wordt deze niet meegenomen. Er wordt dus louter uitgegaan van de extra kosten die voor deze baat (en andere baten aangaande recreatie) uitgaan.

Tijdens het Focus met Ambitie-traject uit 2021 is een zéér globale inschatting gemaakt van mogelijke opbrengsten. Gezegd moet worden dat sinds die tijd veel is (of kan zijn) veranderd qua recreatief aanbod. Destijds werden de inkomsten geraamd op € 72.000 per jaar bij een tarief van € 2,00 p.p.p.n. en € 96.250 bij een tarief van € 2,50 p.p.p.n.. Verder onderzoek zal een betere inschatting moeten opleveren van de daadwerkelijke mogelijke inkomsten.

Knop 1: Huidige situatie doorzetten (reactief op recreatie en landelijk gebied)

Tot juni 2023 wordt er met de incidentele extra inzet gewerkt aan visievorming op recreatie en vrijetijd en wordt werk gemaakt van het invoeren van toeristenbelasting.

De integraliteit zit dan voornamelijk in het feit dat recreatie en toerisme is belegd bij de adviseur Economische Ontwikkeling, ondersteund vanuit adviseurs Ruimtelijke Ontwikkeling per onderwerp. De totale capaciteit voor 2023 is dus 0,6 fte voor recreatie en voor de jaren daarna 0,3 fte.

Naast de capaciteit van de adviseur Economische Ontwikkeling en de 24u per week tot juni 2023 voor Recreatie en Landelijk gebied is er in het CUP geld opgenomen voor visievorming (€ 50.000) en invoering toeristenbelasting (€ 30.000).

Knop 2: Ambitie verhogen (actief op recreatie en landelijk gebied)

Door vergroting van de bezetting met 1 fte voor recreatie kunnen meer taakvelden worden opgepakt en kan een grotere stempel worden gedrukt op het regionale krachtveld binnen Hollandse Plassengebied, Groene Hart, landschapstafels, Holland-Rijnland een soortgelijke samenwerkingen. Ook wordt Stichting Kaag en Braassem Promotie beter in positie gebracht door achtergebleven indexatie van afgelopen jaren in te halen en extra taakvelden in te richten. Dit geeft hen de mogelijkheid verder te professionaliseren.

Recreatie

- Stel een aparte gespecialiseerde adviseur recreatie aan van 1 fte (focus op netwerk en regie) € (90.000 structureel)

- Geef extra ondersteuning aan Stichting Kaag en Braassem Promotie in de vorm van indexatie en extra taken zoals bijv. Netwerkvorming, arrangementvorming en ondersteuning aan maatschappelijke evenementorganisaties. (€ 45.000 structureel; de facto verdubbeling van huidige subsidie).
- Instellen recreatiefonds van € 15.000 (structureel) voor projectbijdragen voor recreatieve initiatieven.
- Bouw een steviger en groter netwerk op in het recreatief gebied.
- Investeer in de realisatie van meer wandel/fiets en ruiterroutes (rondjes langs bestaande infrastructuur).

Bij knop twee kan Kaag en Braassem als recreatiegemeente boter bij vis leveren en versterkt het waar mogelijk de agrarische sector. Naast kennis en kunde in de vorm van een vaste adviseur recreatie is er ook wat werkgeld per jaar om in de initiërende rol ook projecten van de grond te krijgen. Met de € 15.000 per jaar kan aanspraak worden gemaakt op andere subsidies die zo doende voor de kleine projecten alsnog het olie-vlek-effect hebben. Dit werkt ook de flexibiliteit van het proces in de hand daar er niet voor elk project afzonderlijk naar de raad hoeft te worden gegaan voor een projectbijdrage zoals nu het geval is.

Wanneer u kiest voor knop 2: ambitie verhogen, zal het financieel effect € 150.000 Structureel (FTE's, subsidiebudget en projectbijdragen) zijn.

Knop 3: Zeer ambitieus (hyperactief op recreatie, actief op landelijk gebied)

Met knop 3 wordt naast de capaciteitsuitbreiding extra ingezet op projectmatige taakvelden. Naast de huidige taakvelden en de werkzaamheden zoals beschreven bij knop 2, worden vanuit het raadsakkoord ook de volgende taakvelden/onderwerpen opgepakt:

- Knop 2
Recreatie
 - Investeer in de aanleg van vrijliggende wandel-, fiets- en ruiterspaden, minimaal 1 km per jaar (hoog onzekere indicatie: 50.000 incidenteel)
 - Het aanvullen van het recreatiefonds met € 15.000 extra (structureel) voor projectbijdragen voor recreatieve initiatieven.
 - Ontwikkel routes om uiting te geven aan erfgoed en cultuurhistorie
 - Ontwikkel, n.a.v. van de recreatieve visie één stijl voor een herkenbaar en passend recreatief straatmeubilair (bankjes, prullenbakken etc.).
 - Maak inzichtelijk wat nodig is om ontwikkelplannen Braassemerland aan te sluiten op groenontwikkeling (€ 10.000 incidenteel voor onderzoek)
 - Onderzoek mogelijkheden BootBeton voor verblijfsrecreatie irt ontsluiting

Wanneer u kiest voor knop 3: zeer ambitieus, zal het financieel effect in totaal € 60.000 Incidenteel (inhuur bureaus, projectbijdrage) en € 15.000 extra structurele bijdrage zijn.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg;
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang middels de monitor;

- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.
- Medio 2023 wordt de recreatievisie aan u voorgelegd ter besluitvorming

Wanneer u kiest voor knop 2

- Hier is zonder concreet zicht op meer capaciteit geen gedegen planning voor te geven anders dan; zo snel mogelijk werven

Wanneer u kiest voor knop 3

- Afhankelijk van de werving; is hier geen concrete planning voor te geven.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Een recreatieve visie, die landt in de omgevingsvisie, en een ambtelijke bezetting én marketingorganisatie die aan die visie uitvoering kunnen geven.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 2 voor. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Planning

Aparte adviseur recreatie

We zullen zo snel het besluit is genomen beginnen met de werving. Er wordt voorgesteld om (tot de werving van een vaste adviseur is voltooid) de tijdelijke opdracht van de huidige adviseur te verlengen tot en met december 2023 en hiervoor een halve FTE (45.000) te reserveren.

Extra investering Kaag en Braassem Promotie

We zullen de periode tot januari 2024 gebruiken om heldere afspraken te maken en doelen te bepalen voor de extra inzet en het extra geld. In ieder geval zullen netwerkverbreding en fondsenwerving onderdeel zijn van dit vergrootte takenpakket. In november dient de stichting regulier haar subsidieaanvraag in voor het jaar erop. Op deze wijze kunnen we vanaf 2024 starten met het verstrekken van de verhoogde bijdrage.

Recreatiefonds

We zullen het recreatiefonds per september 2023 instellen. De jaarlijkse bijdrage zullen we telkens meenemen naar het jaar erop om ook aan eventuele grotere projecten te kunnen bijdragen. Dit is géén doel op zichzelf. We richten erop jaarlijks het hele bedrag weg te

zetten in projectbijdrages.

Werkblad Duurzaamheid mobiliteit

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de ambities duurzame mobiliteit van de gemeenteraad. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties op dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie nemen we u mee in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van energiebesparing op het onderdeel mobiliteit.

2. Waarom moeten we hierop inzetten?

Dit is een onderdeel uit het klimaatakkoord; energie besparen, energie schoner opwekken, etc. Het verminderen van de uitstoot van fossiele brandstoffen valt hier ook onder. Zo is bijvoorbeeld het Europees Parlement akkoord gegaan met het voorstel om de verbrandingsmotor uit te bannen per 1 januari 2035 en enkel nog nieuwe auto's op de markt toe te staan die duurzaam worden aangedreven. Als Kaag en Braassem moeten wij uiteraard mee in deze doelstellingen.

In het raadsakkoord zijn de volgende acties en doelstellingen opgenomen:

- Als gemeente geven we het goede voorbeeld. Daarom zetten we in op het gebruik van dienstfietsen en vergroenen we het eigen wagenpark.
- We stellen een toekomstgericht plan op om te voorzien in voldoende laadpalen/snelladers voor elektrische auto's.
- We stimuleren met de provincie en regio het gebruik van OV en fiets.
- We kijken bij aanleg van infrastructuur naar de landschappelijke inpassing en mogelijkheden voor duurzaamheid.

3. Huidige situatie 1

Er is één adviseur verantwoordelijk voor het totale takenpakket rond verkeer en vervoer, die onder andere inzet pleegt op het gebied van duurzame mobiliteit (zie ook blad 4 verkeer en verkeersveiligheid; hierin is een percentage opgenomen voor inhuur capaciteit op dit taakveld). Er is geen apart budget voor duurzame mobiliteit.

We zijn aangesloten bij de concessie Samenwerkende Gemeenten Zuid Holland (SGZH) voor het faciliteren van laadpalen in de openbare ruimte. Hiervoor verzorgt de gemeente Rotterdam het concessiemanagement. Op dit moment werken we gestaag aan een netwerk van laadpunten in de openbare ruimte dat in de stijgende behoefte moet blijven voorzien.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen dienen realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u drie scenario's: huidig, ambitieus en zeer ambitieus.

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

- Faciliteren in laadbehoefte van elektrische auto's
- Onderzoeken potentie doorfietsroutes
- Stel integrale visie laadinfrastructuur op
- Regionale samenwerking op verschillende thema's zoals autodelen en snelladen.

Het faciliteren in laadbehoefte van elektrische auto's is momenteel geborgd; we nemen deel in een concessie elektrisch laden in de openbare ruimte.

Er lijkt regionaal draagvlak te zijn voor het realiseren van een regionaal doorfietsnetwerk. Enkele routes uit dit netwerk lopen ook door Kaag en Braassem. Dat gaat om de route Alphen aan den Rijn – Schiphol en de route tussen Schiphol – Hoofddorp – Roelofarendsveen – Leiden. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe dat bekostigd gaat worden. Gedeeltelijke financiering vanuit een nieuw op te stellen regionaal investeringsprogramma is een optie, maar de verwachting is dat ook de afzonderlijke gemeenten (extra) bijdragen moeten leveren aan het tot stand komen van dergelijke doorfietsroutes. Dat gaat zowel om de onderzoeksfase als de uitvoeringsfase. Voor de onderzoeksfase gaan we ervan uit dekking te kunnen vinden binnen de huidige begroting.

Knop 2: Ambitie verhogen

Naast de huidige werkzaamheden, worden vanuit de raadsambities ook de volgende onderwerpen opgepakt:

- Alles uit knop 1
- Stimuleren van het gebruik van OV en fiets
- Inzetten op het deels versneld vergroenen van het eigen wagenpark, doorlichten van de organisatie rond duurzaam woon-werkverkeer/werkgeversaanpak

Stimuleren van gebruik OV en fiets: denk hierbij aan verschillende soorten inzet op gedragsverandering, trainingen voor ouderen op elektrische fiets, (regionaal / landelijk) promoten openbaar vervoer, etc.

Werkgeversaanpak; Doorlichten van de organisatie: kosten bedragen € 10.000,-. Gekeken wordt naar het terugdringen van woon-werk-verkeer en groenere vormen van reizen, reizen buiten de spitsen, etc.

Vooralsnog is er in de begroting geen rekening gehouden met vervanging van de huidige voertuigen. Als deze keuze gemaakt wordt, gaat dat ten koste van voertuigen die nog niet volledig zijn afgeschreven. De versnelde aanschaf van nieuwe elektrische voertuigen betekent een verhoging van de kapitaallasten

Er zijn al stappen gezet in het vergroenen van het wagenpark van de gemeente. Er rijden 2 elektrische auto's van de gemeente rond. Daarnaast ook nog 3 hybride auto's voor de toezichthouders. Ons wagenpark bestaat uit ongeveer 18 voertuigen. Hiervan kan ruim de helft in de toekomst elektrisch worden. Dit zijn dan ongeveer 10 voertuigen. Als wij 5 voertuigen versneld vervangen betekent dit € 39.000 aan extra kapitaallasten de komende 4 jaar.

Knop 3: Zeer ambitieus

Naast de huidige werkzaamheden en de werkzaamheden zoals beschreven bij knop 2, worden vanuit het raadsakkoord ook de volgende onderwerpen opgepakt:

- Alles uit knop 1 en 2
- Stimuleer gebruik van fiets door geld beschikbaar stellen om huidig fietsnetwerk te verbeteren en de paden te verbreden
- Committeren aan het realiseren van doorfietsroutes binnen Kaag en Braassem
- Volledig versneld vergroenen eigen wagenpark

Met de komst van elektrische fietsen, speed pedelecs en andere varianten hierop is het aantal fietsers toegenomen en de afstanden die gefietst worden verhoogd. De verwachting is dat deze trend de komende jaren door zal zetten. Door het toegenomen aantal fietsers én het verschil in snelheid van de verschillende fietsers is de vraag naar bredere fietspaden ook een logische. Het structureel veilig houden (verlichting, onderhoud) en het verbreden van onze bestaande fietspaden vraagt om een investering. Het structureel verbeteren van het fietsnetwerk betekent een investeringskrediet van € 500.000,- per jaar.

Realiseren doorfietsroutes; de doorfietsroutes zijn momenteel slechts nog globale strepen op tekening. Hier liggen nog geen concrete onderzoeken en plannen aan ten grondslag. Globaal is door Holland Rijnland aangegeven dat per kilometer doorfietsroute gemiddeld uitgegaan mag worden van één miljoen euro per kilometer. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe dit bekostigd gaat worden. Mogelijk deels uit een nieuw RIF, maar uiteraard zullen de gemeenten waar de doorfietsroutes gerealiseerd gaan worden, ook extra moeten bijdragen in tijd, capaciteit en geld. Het financieel effect is nu dus lastig tot niet in te schatten, maar met een investering van enkele miljoenen (inhuur extra capaciteit, onderzoekskosten en uitvoeringsbudget) kan naar verwachting zeker rekening gehouden worden.

Als wij niet 5 maar 10 voertuigen versneld afschrijven en vervangen betekent dit €78.000,- aan extra kapitaallasten voor de komende 4 jaar.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg;
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met de monitor;

Wanneer u kiest voor knop 2

- Zie knop 1, met als aanvulling:
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met een rapport over het doorlichten organisatie;
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang met de monitor;

Wanneer u kiest voor knop 3

- Zie knop 1 en 2, met als aanvulling:
- Rond het realiseren van de doorfietsroutes is nog niets te zeggen over de financiën, planning en doorlooptijden.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Als de raad meer aandacht wil geven aan duurzame mobiliteit, dan betekent dit forse investeringen op capaciteit en financiële middelen. Bij een miljoeneninvestering worden op structurele basis de bestaande fietspaden verbeterd en verbreed. Dit houdt ook een verbetering van de verkeersveiligheid voor fietsers in. Daarnaast zullen er dan in de toekomst twee doorfietsroutes door Kaag en Braassem zijn gerealiseerd; Alphen – Schiphol en Leiden – Schiphol. Om het goede voorbeeld te geven is ook ons eigen wagenpark – zo veel mogelijk – vergroend én is de eigen organisatie doorgelicht waarbij gekeken is naar manieren om de verkeersbewegingen van het eigen personeel te vergroenen.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 1, de huidige situatie doorzetten.

Op het thema *duurzaamheid mobiliteit* is er door de raad van uitgegaan dat met jaarlijks €19.000 de ambities genoemd onder knop 2 en 3 (m.u.v. versneld vervangen eigen wagenpark) kan worden uitgevoerd. Dit is niet het geval. De betreffende €19.000 betreft kapitaalslasten van een investeringsbedrag van €500.000, bedoeld voor optimalisatie van het bestaand fietspadennetwerk. Dit betreft echter een investeringsbudget dat niet eenmalig maar jaarlijks benodigd zou zijn om stapsgewijs de fietspaden op te waarderen. Dit betekent dus dat de kapitaalslasten jaarlijks met een bedrag van €19.000 stijgen. (19.000, 38.000, 57.000., etc...). Een eenmalige investering van €500.000 euro is niet toereikend.

Planning

Het college probeert aan de wens van raad te voldoen en gaat haar best doen om zonder extra middelen toch in te zetten op 'het goede voorbeeld geven', waarbij er met een werkgeversaanpak gekeken wordt naar manieren om de verkeersbewegingen van het eigen personeel te vergroenen.

Werkblad energiebesparing en -transitie

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de duurzaamheidsambities van de gemeenteraad, voor wat betreft de energiebesparing. In het raadsakkoord is een aantal concrete acties op dit onderwerp opgenomen. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie willen we u meenemen in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van energiebesparing.

2. Waarom zouden we hier op inzetten?

In het raadsakkoord zijn de volgende acties / doelstellingen opgenomen:

- Het ontwikkelen van een lokale aanpak voor de energietransitie in Kaag en Braassem met als doel het beperken van de CO2 uitstoot volgens het Klimaatakkoord.
- Stel wijkuitvoeringsplannen op in relatie tot de warmtevisie.
- Zet in op de inzet van energiecoaches.
- Maak afspraken met woningbouwverenigingen over verduurzaming woningen.
- Integrale aanpak duurzaamheid inclusief doorlopende campagne.
- Werk actief mee aan duurzame energie op te wekken.
- Zet inwoners aan tot verduurzaming woningen.
- Stimuleer inwoners om slim om te gaan met energie, water, grondstoffen en voedsel.
- Zet in op slimmer energienetwerken in samenspraak met netwerkbeheerders.
- Zet in op de verdere verduurzaming van de gemeentelijke bedrijfsvoering.
- Zet in op het inkopen van lokale producten en diensten, waar mogelijk duurzaam en circulair.

De acties/doelstellingen leveren een bijdrage aan de ambities uit het Klimaatakkoord. Op basis daarvan moet in 2030 de CO2-uitstoot in Nederland met 49% zijn gedaald. Om een klimaatneutraal Nederland te bereiken heeft het kabinet het beleidsprogramma Klimaat gepresenteerd. Daarin wordt gesproken over een reductie van 55%. Aan het programma is ook uitvoeringsgeld gekoppeld om de gemeenten en provincie te ondersteunen in het uitvoeren van het klimaat- en energiebeleid. Deze middelen zijn bestemd voor personele, en bijbehorende materiele, kosten. Deze gelden willen we inzetten onder Knop 1.

3. Huidige situatie

Duurzaamheid zou een integraal onderdeel moeten zijn van alle beleidsterreinen en projecten. Op dit moment is dat nog niet altijd en/of overal het geval. Het team duurzaamheid

bestaat uit twee medewerkers (= 1,6 fte) die zich met duurzaamheid bezig houden, voornamelijk op het thema energietransitie. Dat is in verhouding tot de gemeenten om ons heen heel beperkt (bijv. in de gemeente Nieuwkoop wordt met 4 fte gewerkt aan duurzaamheid).

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen dienen realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u drie scenario's: huidig, ambitieus en zeer ambitieus.

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

Vanuit het rijk komt, gedurende de periode 2023 t/m 2030, structureel geld naar de gemeente om uitvoering te geven aan klimaat- en energiebeleid. We zetten dit uitvoeringsgeld in om het team duurzaamheid uit te breiden met 3fte. Het resterende bedrag wordt gebruikt als projectbudget voor klimaat en energie. We werken dan aan de volgende ambities uit het raadsakkoord:

- Uitwerken van de transitievisie warmte in een wijkuitvoeringsplan (per jaar één). We stimuleren dat inwoners zich organiseren en dit oppakken met ondersteuning van een extern bureau (bijv. voor de projectleiding en/of technische kennis).
- Inzetten van energiecoaches.
- Continueren van de afspraken met de woningbouwverenigingen over verduurzaming woningen.
- Opstellen van een communicatie-strategie.
- Vertalen van de regionale ambities naar lokale ambities, inclusief nulmeting en stappen plan; Inwoners: informeren over subsidiemogelijkheden (bijv. organiseren van themamarkten en informatieavonden, inzetten van Duurzaam Bouwloket).
- Bedrijven en organisaties: informeren (bijv. organiseren van thema-avonden in samenwerking met ondernemersverenigingen), het aanbieden van energiescans en/of ondersteuning van een klimaatcoach.

Naast de geoormerkte rijksmiddelen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid, gebruiken we het budget voor energiebesparing van € 65.000,00 dat is opgenomen in de begroting.

Wanneer u kiest voor deze optie, heeft dat dus geen aanvullend financieel effect.

Knop 2: Ambitie verhogen

Naast de huidige werkzaamheden, worden vanuit de raadsambities ook de volgende onderwerpen opgepakt:

- Stimuleren van inwoners om slim om te gaan met energie, water, grondstoffen en voedsel.
- Inzetten op slimmere energienetwerken in samenspraak met netwerkbeheerders.
- Duurzaam en circulair inkopen van producten en diensten.

Het stimuleren van inwoners om slimmer om te gaan met energie, water, grondstoffen en voedsel, de inzet op slimmere energienetwerken en het intensiveren van de inzet op het inkopen van lokale producten en diensten vraagt om extra inzet en/of projectbudget. De eventuele prijsverhogende werking van lokaal, duurzaam en circulair inkopen is hierin niet meegenomen. De effecten hiervan landen op verschillende plekken in de organisatie en begroting, afhankelijk van hetgeen wordt ingekocht.

Wanneer u kiest voor knop 2: ambitie verhogen, wordt

€ 70.000,00 incidenteel (inhuur bureau, is inschatting niet gebaseerd op offertes oid)

en € 80.000,00 projectbudget per jaar (inschatting niet gebaseerd op offertes oid) gevraagd.

Knop 3: Zeer ambitieus

Naast de huidige werkzaamheden en de werkzaamheden zoals beschreven bij knop 2, worden vanuit het raadsakkoord ook de volgende onderwerpen opgepakt:

- Ontplooien van initiatieven om duurzame energie op te wekken;
- Het verduurzamen van woningen, bedrijven en organisaties versnellen onder andere door uitbreiding van het nationaal isolatieprogramma;
- Intensiveren van de verdere verduurzaming van de gemeentelijke huisvesting

Om het ontwikkelen van nieuwe initiatieven voor duurzame opwek te stimuleren en verduurzaming van woningen en bedrijven te stimuleren is er vooral ambtelijke capaciteit en projectbudget nodig. Hierbij rekenen we met 1 FTE, welke breed op duurzaamheid wordt ingezet.

Voor het intensiveren van de verdere verduurzaming van de gemeentelijke huisvesting is een forse investering nodig. Het laaghangend fruit is de afgelopen jaren al geplukt, een volgende verduurzamingslag is zodoende ingrijpender. Mede met het oog op het huisvestingsvraagstuk moet hier een goede afweging in gemaakt worden. Indien aan de orde zal hier, afhankelijk van de uitkomst van de discussie, een apart krediet-voorstel voor gedaan worden.

Wanneer u kiest voor knop 3: zeer ambitieus, zal het financieel effect

€ 90.000,00 structureel (1 FTE)

€ 150.000,00 projectbudget per jaar (inschatting niet gebaseerd op offertes oid)

En alles uit knop 2.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg.
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang middels de monitor.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Knop 1 richt zich op het in beeld brengen van de lokale ambities en het activeren van inwoners, bedrijven en organisaties bij de energietransitie. Bij knop 2 wordt nog meer ingezet op energie besparing en wordt gestart met een circulaire bedrijfsvoering. Bij knop 3 biedt de gemeente extra (financiële) ondersteuning bij het isoleren van woningen en bij het ontplooiën van initiatieven om duurzame energie op te wekken. Met de uitbreiding van fte kunnen we ons ook extra inzetten voor het binnen halen van subsidies.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 1 voor. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Planning

Na het vaststellen CUP gaan we werven voor de uitbreiding van het team duurzaamheid.

Met het communicatieplan duurzaamheid is al gestart. Het communicatieplan biedt een kapstok die thema's en activiteiten integraal samenbrengt en als basis dient voor het aanbrengen van focus en versnelling op de gekozen thema's. De verwachting is dat het plan eind tweede kwartaal 2023 is afgerond. Na de zomer willen we de raad hierover informeren.

Inmiddels is gestart met de selectie van een bureau die een lokale energiestrategie gaat ontwikkelen voor de gemeente. Eind 2023 zal dit worden opgeleverd.

Voor de wijkuitvoeringsplannen gaat veel tijd zitten in het stimuleren van inwoners om zich te organiseren en met ondersteuning van een extern bureau een plan van aanpak te maken. De verwachting is dat de eerste wijkuitvoeringsplannen vanaf 2024 opgeleverd worden.

Tot slot blijven we werken aan het informeren van bedrijven, organisaties en inwoners over de energietransitie en leveren jaarlijks onze inbreng over verduurzaming bij de woningbouwverenigingen. Hier zijn geen aparte deadlines aan te geven, dit is een continu proces dat ook terug komt in de voortgangsmonitor.

DUURZAAMHEID openbare ruimte

Werkblad openbare ruimte

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de duurzaamheidsambities van de gemeenteraad, voor het versterken van groen, klimaatadaptatie en groenbeheer in de openbare ruimte. Deze ambities hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie nemen wij u mee in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van de versterking van groen, klimaatadaptatie en groenbeheer.

2. Waarom moeten we hierop inzetten?

Het klimaat verandert in Nederland: De temperatuur stijgt, er is vaker kans op extreme regenbuien en hittegolven en er zijn vaker langere, droge periodes. Als gemeente moeten we inspelen op dit veranderende klimaat, door het nemen van klimaatadaptatieve maatregelen in de openbare ruimte. Daarnaast is het belangrijk om ook de inwoners te stimuleren om zelf met klimaatadaptatie aan de slag te gaan. Om de gemeente ook voor de toekomstige generaties leefbaar te houden, is het van groot belang om nu te investeren.

In het College uitvoeringsprogramma staan de volgende speerpunten omschreven die betrekking hebben op versterking van groen en klimaatadaptatie:

- *Ontwikkelen programma voor versterking groen en klimaatadaptatie (meer bomen, minder versterking, meer biodiversiteit, bodemdaling, etc.)*

Daarnaast staan de volgende acties uit het raadsakkoord beschreven:

- *Plant meer bomen bij de herinrichting van de openbare ruimte*
- *Onderzoek welke versteende gebieden we kunnen herinrichten*
- *Stimuleer ondernemers voor een biodiverse, kleurrijke en natuurlijk omgeving*
- *Vervang elke door de gemeente gekapte boom*
- *Plant bloemrijke bermen en areaal aan*
- *Meer Tiny Forests planten*
- *Pas het maaibeleid aan in relatie tot biodiversiteit*
- *Ontwikkel mogelijkheden om biodiversiteit te koppelen aan klimaat adaptief bouwen*

In onderstaand knoppenmodel maken we een *vereenvoudigde* inschatting van ambitieniveau met bijbehorende financiële impuls, gebaseerd op de punten uit het College Uitvoeringsplan.

3. Huidige situatie

Bij het beheer van, en bij aanpassingen in de openbare ruimte wordt steeds vaker rekening gehouden met klimaatadaptatie. Er worden elk jaar bomen bij geplant, en daar waar bestrating niet nodig is, wordt groen aangeplant. In de afgelopen jaren is er in het maaibeeld meer aandacht gekomen voor biodiversiteit. Het ontstenen en vergroenen is echter niet in beleid verankerd en er wordt niet goed gemonitord hoeveel oppervlakte groen erbij komt. Bij de ontwikkeling en uitvoer van (nieuw)bouwplannen wordt er getoetst op de wettelijk bepaalde minimale inrichtings- en/of aanpassingseisen voor flora en fauna.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen moeten realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u drie scenario's: huidig, ambitieus en zeer ambitieus.

Knop 1: huidige situatie doorzetten

- We maken inzichtelijk wat we op dit moment doen op het gebied van klimaatadaptatie:
 - o Hoeveel m2 hebben we in 2022 ontsteent en ontstenen we in 2023? En hoeveel m2 waterdoorlatende verharding is en wordt er toegevoegd?
 - o Hoeveel m2 openbaar groen is erbij gekomen in de openbare ruimte? Als we inzicht hebben in de huidige situatie, kunnen we concreter uitspraken doen over ambitieniveaus in de toekomst.
- Ontwikkelen programma voor versterking groen en klimaatadaptatie (meer bomen, minder verstening, meer biodiversiteit).
- De gemeente is partnergemeente Operatie Steenbreek.
- Bij de herinrichting van de openbare ruimte is aandacht voor klimaatadaptatie: waar mogelijk worden stenen vervangen door groen.
- Er wordt op dit moment ongeveer 20 hectare berm extensief beheerd. (Het maaibeeld is voor een klein gedeelte aangepast in relatie tot de biodiversiteit).
- Het boomareaal neemt jaarlijks met ongeveer 150 bomen toe.
- Bij het beplanten van de openbare ruimte is aandacht voor biodiversiteit door vaker te kiezen voor bloeiende planten.
- We planten 1 extra Tiny Forest in de gemeente.
- We brengen in kaart welke wijken in de gemeente het meest last hebben van klimaatstress: hittestress, afname biodiversiteit.

Op dit moment is er voor klimaatadaptatie in 2023 eenmalig € 50.000 extra budget beschikbaar gesteld. Dit geld wordt ingezet voor het ontwikkelen van een programma voor versterking groen en klimaatadaptatie. De overige hierboven genoemde acties kunnen worden uitgevoerd binnen het bestaande groenbeheer en/of duurzaamheidsbudget.

Knop 2: ambitie verhogen

7. De mogelijkheden voor ecologisch bermbeheer worden in kaart gebracht met een kansenkaart voor ecologisch bermbeheer. Er komt een overzicht van de huidige ecologische waarde van de bermen en de mogelijkheden inclusief bijbehorende structurele beheerkosten om de ecologische waarde van bermen te vergroten.
8. We doen een pilot waarbij we bij een van de (nieuw)bouwprojecten onderzoeken hoe er in de nieuwe situatie gezorgd kan worden voor een grotere biodiversiteit ten opzichte van de huidige situatie. We werken naar een toekomst waar klimaatadaptief bouwen met aandacht voor versterking van de biodiversiteit centraal staat.
9. Er wordt een actieplan ontwikkeld en uitgevoerd om één van de meest versteende wijken van de gemeente samen met de inwoners te ontstenen en te vergroenen.
10. Er wordt een groenbeheerplan ontwikkeld, zodat duurzaam groenbeheer voor de komende jaren in beleid verankerd zit.
11. We kijken niet alleen meer naar het aantal (geplante) bomen in de gemeente, maar naar het boomkroonvolume. Op die manier krijgen we een realistischer beeld van de kwaliteit van de bomen.
12. De gemeente draagt de klimaatadaptatie ambities actief uit en stimuleert inwoners om mee te doen. We bereiken inwoners via onze eigen kanalen, via de woningbouwcoöperaties en via stichtingen en verenigingen. We stellen budget beschikbaar voor vergroeningsacties die door inwoners zelf georganiseerd worden.
13. We planten 3 extra Tiny Forests in de gemeente

Wanneer u kiest voor knop 2: ambitie verhogen, is het financieel effect € 50.000 incidentele advies- en plankosten en € 50.000 incidentele groenuitgaven. Daarnaast vraagt een aanpassing in beheer en het beschikbaar stellen van budget voor vergroeningsacties een structurele budgetverhoging van ten minste € 100.000 per jaar.

Knop 3: Zeer ambitieus

1. Er komt bij alle werken in de openbare ruimte structureel extra geld beschikbaar voor klimaat adaptieve maatregelen. Dit budget komt boven op het bestaande budget van wegen en riool, waarin groen nu is ondergebracht.
2. Bij (nieuw)bouwplannen wordt standaard in kaart gebracht hoe de natuurwaarden (zoals biodiversiteit) in de nieuwe situatie tenminste gelijk, maar waar mogelijk verhoogd worden ten opzichte van de huidige situatie.
3. Voor elke vierkante meter die van grijs naar groen omgevormd wordt, komt jaarlijks structureel extra beheerbudget beschikbaar.
4. Er wordt een actieplan ontwikkeld en uitgevoerd om de drie meest versteende wijken van de gemeente samen met de inwoners te ontstenen en te vergroenen
5. Er wordt voor de gemeente een groenbeheerplan ontwikkeld voor de komende tien jaar, waarin duurzaamheid, klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit leidende voorwaarden zijn. Dit heeft financiële en praktische gevolgen (meer geld naar beheer, ander beeld van groen in de gemeente)
6. Elke onderwijsinstelling in de gemeente heeft op loopafstand een Tiny Forest of soortgelijke groene buitenruimte bestemd educatie en recreatie
7. Ontwikkel mogelijkheden om meer groen te bouwen.
Maak bij nieuwbouw afspraken over duurzame bouw.

Wanneer u kiest voor knop 3: zeer ambitieus, is het financieel effect incidenteel € 50.000 voor advieskosten voor het ontwikkelen van, en communiceren over, een groenbeheerplan. Daarnaast zullen incidentele groenbeheerkosten van tenminste € 250.000 nodig zijn voor het ontwikkelen van meerdere Tiny Forests en het ontsteden en vergroenen van de drie meest versteende wijken. Om een reëel beeld te krijgen van de structureel benodigde extra gelden voor klimaatadaptieve maatregelen zal nader onderzoek gedaan moeten worden.

Het is mogelijk om bij ontwikkelingen eisen te stellen aan type materialen, constructies en andere duurzaamheidsmaatregelen. Ook worden hierin op gebouwniveau eisen gesteld om te voldoen aan bijvoorbeeld klimaatadaptieve eisen. Er kan een pilot opgezet worden om de effecten en mogelijkheden van een duurzame bouw te onderzoeken, dit vraagt ook om een andere manier van denken. De kosten hiervan zijn vooralsnog niet in te schatten, dit vraagt ook om extra inzet op deze opgaven.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg;
- U wordt op de hoogte gehouden van de voortgang middels de monitor;
- We kunnen één jaar extra investeren in klimaatadaptatie, voor de opvolgende jaren is geen budget beschikbaar.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

Wanneer u kiest voor knop 2

- Zie knop 1, met als aanvulling:
- U wordt m.b.t. de uitkomsten van de pilot klimaatadaptieve maatregelen bij (nieuw)bouwplannen middels raadsinformatiebrieven op de hoogte gehouden.
- We realiseren de komende drie jaar jaarlijks 1 Tiny Forest

Wanneer u kiest voor knop 3

- Zie knop 1 en 2, met als aanvulling:
Er zal m.b.t. het structureel verhogen van het groenbeheerbudget een raadsvoorstel worden voorbereid zodra de informatie hierover compleet is.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Het resultaat van de verschillende knoppen is zo concreet mogelijk beschreven in de keuzemogelijkheden in bovenstaand hoofdstuk 4.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 2 voor. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.
Daarnaast stelt het college knop 3 voor de incidentele activiteiten voor.

Planning

2023: 25k extra incidenteel (bovenop 50k budget klimaatadaptatie, geen structurele verhoging)

Uitvoering 2023

Uitvoering middels incidenteel 50k klimaatadaptatie budget (investering CUP):

- Opstellen programma voor klimaatadaptatie incl. uitvoeringsprogramma
- Onderzoek ecologisch bermbeheer
- Stimuleren vergroenen inwoners via Operatie Steenbreek (doorlopend komende jaren)
- Aanplant extra Tiny Forest of soortgelijke groene buitenruimte bij onderwijsinstellingen (afhankelijk van capaciteit en cofinanciering IVN Natuureducatie)

Extra incidentele bijdrage 25k:

- Actieplan 1/3 versteende wijk vergroenen

2024/2025: 162,5k incidenteel, jaarlijks 100k structureel

Uitvoering 2024:

- Start uitvoering ecologisch bermbeheer (structureel)
- Actieplan 2/3 versteende wijk vergroenen
- Opstellen groenbeheerplan met uitgangspunten duurzaamheid, klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit
- Aanplant extra Tiny Forest of soortgelijke groene buitenruimte bij onderwijsinstellingen

Uitvoering 2025:

- Aanpassen groenbeheer op basis van nieuwe groenbeheerplan (structureel)
- Actieplan 3/3 versteende wijk vergroenen
- Aanplant verdere Tiny Forests of soortgelijke groene buitenruimtes bij onderwijsinstellingen
- Budget voor (extra) klimaat adaptieve maatregelen bij werken in de openbare ruimte

LAND- EN TUINBOUW / GEEST- EN FLORAWEG / DE BAAN EN SOTAWEG

Werkblad land- en tuinbouw

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de het landelijk gebied (landbouw & tuinbouw).

Let op! Voor het Stikstofdossier en het hiermee samenhangende Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is de komende periode meer inzet nodig. We hebben dit niet in dit knoppenmodel opgenomen omdat deze inzet a) geen keuze betreft en b) nog hoogst onduidelijk is wat voor kennis/kunde/werkzaamheden het gaat vragen. In onze regio binnen de NPLG, dat is Veenweide Noord, wordt momenteel verkend welke inzet wij (gezamenlijk) moeten plegen als gemeenten om deze in feite 1-op-1 door te berekenen aan de provincie Zuid-Holland. We komen in de komende maanden, zodra we meer weten over de inzet, bij uw raad terug over de aanpak en wijze van bekostiging.

Knop 1 (huidige situatie)

- Faciliteren van ondernemers en inwoners bij het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor 'De Baan- en Sotaweg'.
- Inzetten op de gebiedsaanpak bodemdaling in de waterloospolder, blauwe polder en vlietpolder.

Knop 2 (ambitieuw)

De werkzaamheden van Knop 1, aangevuld met;

- Faciliteren van ondernemers en inwoners bij het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor 'De Floraweg – Geestweg' (incidenteel € 75.000,-).
- Evalueren van de ruimte-voor-ruimte regeling.
- Bevorderen van de samenwerking tussen recreatie, agrariërs en tuinbouw.
- Organiseren van een programma voor tuinders en agrariërs over ondernemersuitdagingen in hun sectoren met masterclasses, workshops en kennissessies (€ 20.000 incidenteel).

2. Waarom moeten we hierop inzetten?

Van oudsher zijn land- en tuinbouw sterk verbonden aan onze dorpen en nog steeds spelen deze sectoren een (geziichts)bepalende rol. Met deze bepalende rol hebben ondernemers verantwoordelijkheid genomen als het gaat om ontwikkeling en innovatie. Maar voor

sommige opgaven kan de sector het niet alleen en moeten we het samen doen. Voor de glastuinbouwsector gaat dat met name om de samenwerking met zes gemeenten, onderwijs én ondernemers binnen de Greenport Aalsmeer. Voor de landbouw kunnen we op dit moment (maart 2023) niet vooruitlopen op het nog te verwachten maatregelenpakket van de provincie Zuid-Holland rond stikstof. Wel kunnen op andere onderwerpen stappen worden gezet zoals op het thema bodemdaling, waar een groot deel van ons veenweidegebied mee te maken heeft.

3. Huidige situatie 1

Het taakveld land- en tuinbouw is (naast de inzet op ruimtelijke ordening en bijv. principeverzoeken) belegd bij de adviseur economische ontwikkeling (1 fte). Binnen dit brede takenpakket is ongeveer 0,25 fte beschikbaar voor het taakveld land- en tuinbouw. Vanuit het raadsakkoord en het CUP is er in 2023 budget om extra capaciteit in te huren voor landelijk gebied. Deze capaciteit wordt gecombineerd met het taakveld recreatie en toerisme. Voor het Landelijk gebied heeft deze adviseur ongeveer 0,3 fte beschikbaar. Er kan dus gesteld worden dat er tot juni 2023 er $0,25 + 0,3 = 0,55$ fte beschikbaar is voor land- en tuinbouw.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

- Huidig werk
- Faciliteren van ondernemers en inwoners bij het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor 'De Baan- en Sotaweg'.
- Inzetten op de gebiedsaanpak bodemdaling in de waterloospolder, blauwe polder en vlietpolder.

Knop 2: Ambitie verhogen

- De werkzaamheden zoals beschreven bij knop 1 aangevuld met:
- Faciliteren van ondernemers en inwoners bij het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor 'De Floraweg – Geestweg'. (incidenteel €75.000)
- Evalueren van de ruimte-voor-ruimte regeling
- Bevorderen van de samenwerking tussen recreatie, agrariërs en tuinbouw
- Organiseren van een vierjarig programma voor tuinders en agrariërs over ondernemersuitdagingen in hun sectoren met masterclasses, workshops en kennissessies (€ 20.000 incidenteel).

Wanneer u kiest voor knop 2: ambitie verhogen, is het financieel effect € 95.000 Incidenteel (inzet Greenport Aalsmeer en projectfinanciering vierjarenprogramma).

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

In 2023 wordt de gebiedsgerichte aanpak voor het gebied de Baan en Sotaweg afgerond en aan uw raad toegezonden.

De gebiedsaanpak bodemdaling is gestart. Het formaliseren van afspraken en opleveren projectplan duurt tot medio november 2023. In 2024 gaat men over tot uitvoering.

Wanneer u kiest voor knop 2

Voor zover mogelijk is uitgezocht en uitgevraagd wat de Greenport Aalsmeer kan betekenen. Als u hiervoor kiest zal na een voortraject om de opdracht goed te formuleren dit traject voor de Floraweg-Geestweg zo'n 1,5 jaar duren.

Het vierjarenprogramma wordt dan eind 2023 gestart en krijgt begin 2024 verder vorm.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Twee opgeleverde visies die een plek krijgen in de omgevingsvisie.

Voorgestelde keuze

Het college stelt knop 2 voor met een aanpassing om het vijfde en laatste punt te schrappen (het vierjarig programma a €20.000 incidenteel).

Planning

Gebiedsvisie De Baan-Sotaweg

De gebiedsvisie voor de Baan-Sotaweg wordt vóór de zomer van 2023 opgeleverd. Ze zal onderdeel uitmaken van de verdieping van het hoofdstuk tuinbouw van de omgevingsvisie welke in het najaar van 2023 wordt opgesteld en eind 2023 naar de gemeenteraad gaat.

Gebiedsvisie Floraweg-Geestweg

We zullen dit jaar (2023) nog de opdracht verlenen aan de Greenport Aalsmeer.

Waarschijnlijk zal pas in 2024 de werkzaamheden kunnen worden aangevangen; we zullen door constructief samenwerken proberen dit zo snel mogelijk te starten. Dit ook met het oog op de verdieping van het hoofdstuk (land- en) tuinbouw in de omgevingsvisie. Het zal, logischerwijs, niet lukken de hele visie mee te nemen in dit traject; hij zal nog niet af zijn.

Maar zover mogelijk wordt opbrengst wél verwerkt. Na oplevering zal de gebiedsvisie landen in de eerstvolgende update van de omgevingsvisie.

VEILIGHEID & HANDHAVING zichtbaarheid

Werkblad V&H zichtbaarheid vergroten BOA's

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de ambities van de gemeenteraad, op het gebied van veiligheid en handhaving. In het raadsakkoord zijn de volgende drie thema's opgenomen:

- Het aanpakken van ondermijning waaronder aanpak drugsproblematiek.
- Het vergroten van de weerbaarheid van onze inwoners en ondernemers.
- Het versterken van de verbinding tussen veiligheid en het sociale domein.

Daarnaast is opgenomen dat de zichtbaarheid van de BOA's verhoogd moet worden van 14,5% naar 20%. De raad heeft het college de opdracht gegeven om in gesprek te gaan met de politie om te onderzoeken of de gemeente een rol kan spelen, nu de politie veel tijd kwijt is aan oneigenlijke taken.

De ambities en opgaven hebben gevolgen op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie willen we u meenemen in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van veiligheid en handhaving.

Om inzicht te krijgen wat er voor toezicht en handhaving noodzakelijk is aan formatie voor een gemeente van onze omvang en met de geformuleerde bestuurlijke ambities naast de reguliere wettelijke taken, laten we een formatiebenchmark uitvoeren. Daarbij wordt onderzocht welke handhavingstaken op straat (straatcapaciteit) en welke overhead (management, beleid, administratieve ondersteuning, analyse capaciteit) passend is bij Kaag en Braassem. Ook wordt de themagerichte inzet (alcohol/horeca, jeugd, ondermijning etc) en de inzet van de handhavingsjuristen meegenomen. In afwachting van dit onderzoek staan de kosten onder knop 3 nog op PM.

Knop 1

- We zetten met de bestaande formatie van 2 medewerkers de huidige taken voort.
- We bepalen jaarlijks de prioriteiten waar we de beschikbare capaciteit van 2 fte op inzetten.
- We werven voor 1 jaar een extra BOA op basis van het incidenteel beschikbaar gestelde budget van € 50.000 voor het jaar 2023.

Knop 2

- Knop 1;
- We ontvangen structureel budget voor 2 extra BOA's voor het bedrag van € 118.000 per jaar.

- We onderzoeken in een gesprek met de politie of een andere taakverdeling over de in de ogen van de raad oneigenlijke taken die de politie nu oppakt, mogelijk is binnen de formatie van 4 fte BOA's. Daarbij moeten dan ook afspraken gemaakt worden over de kosten en overheveling budget van de politie naar de gemeente.
- Met 4 Boa's is het verhogen van de zichtbaarheid naar 20% haalbaar.
- We zetten in op samenwerking binnen de regio.

Knop 3

- Knop 1 en knop 2;
- De formatie is op orde zodat we met een rooster op grond van de arbeidstijdenregeling inzet kunnen plegen op meerdere momenten, zowel op de dag, avond en in het weekend.
- We vergroten de zichtbaarheid naar meer dan 20% als er meer koppels aan het werk zijn, verdeeld over verschillende momenten.
- We gaan in gesprek met de politie om tot een goede taakverdeling te komen, inclusief overheveling van budget van de politie naar de gemeente.
- We anticiperen tijdig op de wijzigingen in taken op grond van wijzigingen in wet- en regelgeving.
- We kunnen meer pro-actief en integraal inzet plegen.
- Kosten formatie € 120.000,-.

2. Waarom moeten we hierop inzetten?

Veiligheid is een basisvoorwaarde om binnen een gemeente goed te kunnen leven en ondernemen. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om deze veiligheid te bieden aan haar inwoners en ondernemers. Het is daarom van belang om het toezicht en de handhaving op orde te hebben binnen de gemeente. Idealiter zou je als gemeente uit moeten gaan van een zichtbaarheid van 80% op straat van de Boa's.

Het houden van toezicht en handhaving heeft effect in een keten binnen de organisatie. Hieronder een paar voorbeelden:

Keteneffect toezicht en handhaving							
	Toe- zicht- BWT	Handhav- ing/ Jurist	OOV	Boa	Vergun- ningen	RO	Juristen Bezwaar- schriften- commissie
APV Bestuursrech- telijk traject	X	X	X (ondermijning)	X			X
APV Strafrechtelijk traject			X (ondermijning)	X			
Bestaande bouw – Inzet Toezicht en handhaving op	X	X			X	X	X

bouwwerken en gebouwen							
Nieuwbouw – Inzet Toezicht en handhaving op bouwwerken en gebouwen	X	X			X	X	X
Strijdig gebruik bestemmingsplan/ Omgevingsplan: gronden, gebouwen, bouwwerken geen gebouw zijnde indien gevaarzetting en/of overlast omgeving	X	X	X (ondermijning)		X	X	X

3. Huidige situatie 1

Op dit moment hebben we 2 BOA's in dienst. Gelet op de omvang van de gemeente in oppervlakte, de verschillende kernen, de wettelijke opgaven en de bestuurlijke ambities, is dit te weinig. Uw raad heeft al incidenteel geld beschikbaar gesteld voor uitbreiding met 1 fte voor de duur van 1 jaar. In de praktijk blijkt het moeilijk om een Boa voor de duur van 1 jaar te vinden in de schaarse arbeidsmarkt.

Door de vele nieuwbouwwoningen verandert ook de aard van de gemeente door de instroom van nieuwe bewoners van buiten. De Boa's merken dat de inwoners elkaar minder corrigeren en dat meer inzet van de Boa's wordt gevraagd. We stellen jaarlijks een uitvoeringsplan op waarin we opnemen waar de beschikbare capaciteit op wordt ingezet. Daarbij werken we risicogestuurd, maar pakken we bepaalde onderwerpen ook niet op vanwege de minimale capaciteit.

Blik naar de toekomst

Met de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) vindt er een verschuiving plaats in de taken van toezicht en handhaving¹. De omgevingsveiligheid wordt een belangrijk thema. Dit vraagt een andere inzet van de BOA's en de toezichthouders.

Op dit moment loopt een pilot bij de gemeenten Breda, Harderwijk, Schouwen-Duiveland, Venlo en Zaanstad, waarbij onderzocht wordt of de nu nog door de politie uit te voeren

¹ Datum inwerkingtreding 1 januari 2024

taken, overgedragen kunnen worden aan gemeenten. Het betreft de controle door de BOA's op:

- geen of onjuiste fietsverlichting voeren
- het negeren van rood licht door fietsers en voetgangers
- handheld-telefoongebruik door fietsers

Naar verwachting neemt de minister van Justitie in de tweede helft van 2023 een besluit. Indien deze taken overgedragen worden naar gemeenten, heeft dit gevolgen voor de capaciteit van de BOA's. Ook moet een opleiding gevolgd worden. De VNG is voorstander, maar we moeten wel alert zijn of er met de overheveling van de taken van de politie naar de gemeente ook budget beschikbaar wordt gesteld voor de benodigde formatie-uitbreiding.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen moeten realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u drie scenario's: huidige, uitbreiding capaciteit en capaciteit op orde binnen het taakveld.

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

Voor de inzet van de Boa's (2 fte) doen we het werk met de bestaande formatie en de uitbreiding voor de duur van 1 jaar met 1 Boa op incidenteel toegekend budget. Ten aanzien van het incidenteel toegekende budget plaatsen we twee kanttekeningen. Ten eerste is het toegekende bedrag te laag is om een Boa tijdelijk in te huren (inhuurkosten zijn hoger). Ten tweede vallen de Boa's onder schaarse functies en gebleken is dat kandidaten niet bereid zijn om een vaste aanstelling op te geven voor een tijdelijke aanstelling.

Knop 2: Uitbreiding capaciteit:

De inschatting op basis van de achterstand in controles, die deels ontstaan is tijdens de corona-epidemie is dat we voor de Boa's minimaal 4 fte nodig hebben.

Uitgaande van een uitbreiding met 2 fte Boa's kan dan naast de huidige werkzaamheden meer projectmatig en proactief op onderwerpen capaciteit worden ingezet, waar mogelijk ook integraal met externe partners zoals de politie, de veiligheidsregio en de Belastingdienst. Er kan weliswaar wat meer inzet gepleegd worden, maar nog niet op alle wettelijke taken en bestuurlijke ambities.

We starten de regionale samenwerking weer op. Vanwege de ondergrens in capaciteit bij de regiogemeenten zal ook de inzet in de regio nog beperkt zijn.

Wanneer u kiest voor knop 2: uitbreiding capaciteit met 2 fte Boa's, zal het financieel effect € 120.000 structureel zijn exclusief de kosten voor wettelijk verplichte trainingen, kleding en uitrusting.

Knop 3: Capaciteit op orde binnen het gehele taakveld

Naast de huidige werkzaamheden en de werkzaamheden zoals beschreven bij knop 2, kunnen we uitgaan van inzet 7 dagen per week op de momenten dat het nodig is en het doorpakken indien nodig is. Daarnaast kan ook meer inzet worden gepleegd op integrale acties, zoals ondermijning.

Wanneer u kiest voor knop 3: capaciteit op orde, zal het financieel effect € PM structureel (FTE's) zijn.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg.
- We zetten de capaciteit incidenteel in 's avonds en in het weekend, maar deze uren moeten dan weer op een ander moment opgenomen worden.
- Het behalen van 20% zichtbaarheid en inzet op de drie thema's zal niet haalbaar zijn;
- We blijven op basis van signalen en meldingen acteren en hebben geen capaciteit om proactief acties op te zetten;
- Toezicht en Boa's kunnen niet ingezet worden op integrale acties.
- Ook de overige wettelijke taken worden alleen naar aanleiding van klachten en meldingen opgepakt en maar heel beperkt proactief opgepakt.
- De uitbreiding met 1 Boa geeft wel wat ruimte, maar het blijft een krappe bezetting als je ervan uitgaat dat 7 dagen per week inzet nodig zou zijn. Bij de huidige schaarste op de arbeidsmarkt is het nog niet gelukt om iemand te werven, mede vanwege het feit dat het gaat om incidenteel geld.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

Wanneer u kiest voor knop 2

- Zie knop 1, met als aanvulling:
- We gaan incidenteel projectmatig inzet plegen, hetgeen deels proactief is. Het gros van het werk blijft echter reactief.
- Met 4 Boa's halen we de zichtbaarheid van 20%.

Wanneer u kiest voor knop 3

- Zie knop 1 en 2, met als aanvulling:
- Met voldoende capaciteit kunnen we structureel Boa's op andere momenten dan de reguliere werktijden inzetten. Daarmee is het mogelijk om meerdere keren per jaar proactief in te zetten op de drie thema's die uw raad geformuleerd heeft.
- De zichtbaarheid wordt groter dan 20%.
- We kunnen ook op de wettelijke taken gerichte controles inzetten.
- Met het op orde hebben van de capaciteit van de Boa's, kunnen we in geval van misstanden en/of overtredingen ook direct doorpakken, wat ook inzet van de handhavingsjuristen, toezichthouders en de medewerker openbare orde en veiligheid (OOV) op onderwerpen vraagt.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Het vergroten van het veiligheidsgevoel bij inwoners en burgers. Het signaal afgeven dat we de naleving van verleende vergunningen van groot belang vinden. Daarnaast geven we het signaal af dat er binnen de gemeente geen ruimte is voor criminele activiteiten. Tot slot laten we zien dat we veiligheid en handhaving als speerpunt op de agenda hebben staan in Kaag en Braassem.

Voorgestelde keuze

Met knop 2 stelt het college voor om een structurele uitbreiding van de formatie binnen het cluster Juridische Zaken en Veiligheid met 2 fte boa-capaciteit. Het college wijkt hiermee af van de gestelde keuze van de raad. De afweging die het college hierbij maakt is dat de gestelde ambities in het raadsakkoord, zoals de zichtbaarheid van de BOA's maar ook de ontwikkelingen rondom diverse beleidsvelden vragen om een uitbreiding van de huidige BOA capaciteit. Als deze uitbreiding niet wordt gedaan zal dit resulteren dat wij als gemeente niet of onvoldoende kunnen acteren op ondermijningdossiers of inzet op thematisch niveau (zoals jeugd- of woonoverlast). Daarnaast zijn we genooddaakt om reactief te werk te (blijven) gaan en is er zeer beperkt ruimte om mee te gaan met het ritme van de gemeente, oftewel beschikbaarheid in de avonden of weekenden. Dit betekent dan ook dat samenwerking met partners reactief blijft en de gewenste zichtbaarheid niet zal toenemen. Met de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) gaat er daarnaast een verschuiving plaats vinden in de taken van toezicht en handhaving. De omgevingsveiligheid wordt hierin een belangrijk thema. Dit zal een andere inzet van de BOA's en de toezichthouders vragen. Als de huidige formatie van de BOA's niet wordt uitgebreid betekend dit dat wij in relatie tot de omgevingsveiligheid niet kunnen voldoen aan taken zoals toezicht op illegale bouw. Dit maakt de toekomstbestendigheid dan ook kwetsbaar. Dat overwegende wordt voorgesteld om te kiezen voor knop 2. De kosten van deze formatie uitbreiding bedragen €120.000,- aan loonkosten. Dit is exclusief opleidingskosten, uitrustingskosten en kosten werkkleding per kalenderjaar. Omdat 2023 bijna halverwege is betekent dit voor 2023 minder uitgaven dan vooraf opgegeven; namelijk €60.000,- De structurele kosten vanaf 2024 jaren betreffen €120.000,-.

Planning

Na vaststelling van dit voorstel wordt de werving zo spoedig mogelijk opgestart. Het profiel is al gereed. Doel is dat de nieuwe medewerker zo spoedig mogelijk start.

VEILIGHEID & HANDHAVING veiligheid

Werkblad v&h veiligheid

1. Onderwerp

Deze notitie gaat over de ambities van de gemeenteraad, op het gebied van veiligheid en handhaving. In het raadsakkoord zijn de volgende drie thema's opgenomen:

- Het aanpakken van ondermijning waaronder aanpak drugsproblematiek;
- Het vergroten van de weerbaarheid van onze inwoners en ondernemers;
- Het versterken van de verbinding tussen veiligheid en het sociale domein.

Daarnaast is opgenomen dat de zichtbaarheid van de Boa's verhoogd moet worden van 14,5%² naar 20%. De gemeenteraad heeft daarnaast geconstateerd dat de politie steeds vaker tijd kwijt is aan oneigenlijke taken. De raad heeft het college opdracht gegeven om met de politie in gesprek te gaan. Het doel hiervan is om nader samen te werken en te kijken waarin de gemeente een nadere rol kan spelen.

De genoemde ambities en opgaven vragen om keuzes op het gebied van financiën en capaciteit. In deze notitie willen we u meenemen in de mogelijkheden die wij als college zien op het gebied van veiligheid. Mede ook in relatie tot het vastgestelde Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 (IVB). De opgaven en ambities rond de specifieke rol van toezicht en handhaving in relatie tot de verschillende veiligheidsthema's (zoals bij de aanpak van ondermijning, overlastgevende jeugd, woonoverlast, adresfraude, etc.) vindt zijn uitwerking in format 9a. Deze zijn nauw verbonden aan de ambities zoals gesteld in het IVB.

Knop 1

Onder deze knop vallen de acties die onder de going concern vallen of die al in de huidige begroting zijn opgenomen.

Huidige werkzaamheden veiligheid en crisisbeheersing

- Veiligheid heeft een uitgebreid takenpakket. Denk aan het aanpakken van ondermijning, woonoverlast, huiselijk geweld, online criminaliteit, radicalisering en de inzet bij calamiteiten of grootschalige evenementen. Gezien de veranderende maatschappij, de recente coronacrisis en de huidige vluchtelingencrisis zien we enerzijds een verschuiving van het taakveld, maar anderzijds ook een uitbreiding van het taakveld. Daarnaast zien we de afgelopen jaren een toename van (complexe) casuïstiek. Dit heeft dan ook effect op de lokale veiligheidsvraagstukken en de inzet die hierop kan worden gepleegd.
- Vanuit het CUP hebben we incidenteel €75.000,- ontvangen. Met dit eenmalige budget kunnen we een eerste start maken met uitvoering geven aan de ambities uit

² Bron: veiligheidsmonitor 2021

het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 en het raadsakkoord. Dit omvat onder andere het realiseren van buurtbemiddeling, het aanpakken van ondermijning en bewustwordingscampagnes rondom diverse veiligheidsthema's. Om hier verder invulling aan te geven wordt tijdelijk extra ondersteuning ingehuurd.

Knop 2

- Knop 1, aangevuld met:
- Structurele uitbreiding formatie team veiligheid met 0,67 fte; met een budget van €50.000,- loonkosten per kalenderjaar (schaal 9). Hiermee is er meer capaciteit om blijvend uitvoering te geven aan de gestelde ambities van het Integraal Veiligheidsbeleid. Daarnaast biedt dit ruimte voor het oppakken van beleidsmatige werkzaamheden.
- Structureel budget voor OOV van €30.000,- om uitvoering te geven aan de gestelde ambities van het Integraal veiligheidsbeleid.

2. Waarom moeten we hierop inzetten?

Onze visie is dat Kaag en Braassem een gemeente is waar onze inwoners veilig kunnen wonen, weerbaar zijn en omzien naar elkaar. Door invulling te geven aan de investering zoals genoemd zijn we in staat om uitvoering te geven aan onze taken en verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid. Ook kunnen we investeren in veiligheidsontwikkelingen en waarborgen we een duurzame en effectieve samenwerking met onze partners.

3. Huidige situatie 1

Op dit moment hebben we twee adviseurs openbare orde en veiligheid en een adviseur zorg en veiligheid. Dit is in totaal 2,3 fte. Zij zijn belast met de (strategische) advisering, coördinatie en de uitvoering van alle werkzaamheden op het gebied van openbare orde en veiligheid, zorg en veiligheid en crisisbeheersing. Zij zijn zowel op casuïstiek als strategisch niveau betrokken bij de verschillende veiligheidsthema's.

Gezien de huidige ontwikkelingen op het gebied van veiligheid verandert ook de aard van de (lokale) veiligheidsvraagstukken. Daarnaast maken diverse wijzigingen in wet- en regelgeving en uitbreidingen van (burgemeesters)bevoegdheden- en verantwoordelijkheden het noodzakelijk dat diverse beleidsstukken moeten worden geactualiseerd/opgesteld. Dit geldt bijvoorbeeld voor het actualiseren van beleid rond de Opiumwet, de wet Bibob en de Wet aanpak woonoverlast en het (nieuw) opstellen van beleid voor de aanpak van mensenhandel.

We stellen jaarlijks een uitvoeringsplan op waarin we opnemen waar de beschikbare capaciteit op wordt ingezet. Daarbij werken we veelal risico-gestuurd. Gelet op de beschikbare capaciteit en het budget moeten er keuzes worden gemaakt welke werkzaamheden en ambities, zowel op uitvoerend als beleidsmatig niveau, wel of niet worden opgepakt.

4. Waar zitten keuzemogelijkheden en wat gaat het kosten?

Plannen moeten realistisch in hun ambitie te zijn en betaalbaar in de uitvoering. Hier zit een keuzemogelijkheid voor de raad. We schetsen u twee scenario's:

Knop 1: Huidige situatie doorzetten

We zetten onze going concern werkzaamheden door en benutten de eenmalig ontvangen gelden zoals opgenomen in het CUP. Hiermee richten we onder andere buurtbemiddeling in en gaan we tijdelijk extra ondersteuning inhuren voor uitvoerende werkzaamheden zoals voorlichting en bewustwordingscampagnes. Los van de gelden uit het CUP is er geen apart budget beschikbaar voor openbare orde en veiligheid.

Knop 2: Capaciteit op orde en uitbreiding met structureel budget:

Naast de huidige werkzaamheden zoals genoemd bij knop 1 kan met de uitbreiding van een structureel budget blijvend (financiële) uitvoering worden gegeven aan de ambities uit het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026. Daarbij zorgt het uitbreiden van de capaciteit ervoor dat er ruimte ontstaat om projectmatige veiligheidsopgaven op te pakken. Dit levert meer beleidsruimte op voor strategische vraagstukken en minder risico-gestuurd te werken. Daarnaast ontlast het de hoge werkdruk van de huidige drie adviseurs.

Wanneer u kiest voor knop 2: structureel budget voor de financiële uitvoering en uitbreiding van de formatie met 0,67 fte zal het financiële effect € 80.000,- per kalenderjaar zijn. Namelijk € 50.000,- aan loonkosten en € 30.000,- uitvoeringsbudget.

5. Wat is de planning?

Wanneer u kiest voor knop 1

- We gaan door op de huidige weg en zetten, voor zover mogelijk, de going concern werkzaamheden voort.
- Er is sprake van een stijging van de going concern werkzaamheden als gevolg van uitbreiding van het taakveld, een stijging van (complexe) casuïstiek en meerdere opgaven en ambities (o.a. door gewijzigde wet- en regelgeving) waar we als gemeente voor staan. Met de huidige capaciteit kan hier niet altijd direct en/of op het gewenste moment inzet op worden gepleegd. Er moeten keuzes worden gemaakt welke werkzaamheden en ambities, zowel op uitvoerend als beleidsmatig niveau, wel of niet worden opgepakt.
- We benutten de eenmalig ontvangen gelden uit het CUP waarmee een start kan worden gemaakt met het uitvoeren van de ambities zoals genoemd in het IVB. Dit omvat het tijdelijk inhuren van extra ondersteuning om (mede) invulling te geven aan voorliggende opgaven. Denk aan het realiseren van buurtbemiddeling, het aanpakken van ondermijning en bewustwordingscampagnes rondom diverse veiligheidsthema's.
- Er is geen structureel budget beschikbaar voor openbare orde en veiligheid en/of om structureel uitvoering te kunnen geven aan de opgaven en ambities uit het IVB. Dit betekent dat opgaven en ambities die door de incidentele middelen uit het CUP tot stand zijn gekomen niet structureel kunnen worden opgepakt en/of kunnen worden gecontinueerd. Dit geldt ook voor de ambities uit het raadsakkoord.
- Bij aanvullende financiële vraagstukken komen we bij u terug.

Wanneer u kiest voor knop 2

- Zie knop 1, met als aanvulling:

- Er is structureel budget van € 30.000,- beschikbaar om financieel uitvoering te (blijven) geven aan bijvoorbeeld buurtbemiddeling, cybersecurity game Hackshield, het organiseren van jaarlijkse bewustwordingsactiviteiten en -bijeenkomsten op het gebied van cybercrime, ondermijning en mensenhandel.
- Het uitbreiden van de formatie met 0,67 fte met € 50.000,- aan loonkosten per kalenderjaar. De werving hiervoor wordt zo spoedig mogelijk opgepakt.
- Structurele uitbreiding van de formatie zorgt ervoor dat er meer ruimte ontstaat binnen de huidige werkverdeling. Hierdoor kunnen de opgaven en ambities beter opgepakt worden en ontstaat er meer ruimte, zowel voor uitvoering als voor beleidsmatige taken. Ook verkleint het de kwetsbaarheid en de werkdruk van de huidige beschikbare 2,3 fte.

6. Wat is het concrete eindresultaat?

Met het creëren van meer mogelijkheden voor het uitvoeren van diverse veiligheidsvraagstukken vergroten we het veiligheidsgevoel bij onze inwoners en ondernemers. Hiermee investeren we in de weerbaarheid van onze gemeente en biedt het de mogelijkheid om mee te bewegen met de huidige maatschappelijke ontwikkelingen.

Voorgestelde keuze

Met knop 2 stelt het college voor om een structureel budget van €30.000,- beschikbaar te stellen. En een structurele uitbreiding van de formatie team veiligheid met 0,67 fte te realiseren. De loonkosten hiervan bedragen voor 2023 €25.000,-. Per 2024 gaat dit om structurele loonkosten van €50.000,-. Dit is in lijn met de door een meerderheid van de raad bij het knoppenmodel aangegeven keuze.

Planning

Na vaststelling van dit voorstel wordt de werving van een medewerker veiligheid zo spoedig mogelijk opgestart. Daarnaast kan het structureel aanbieden voor buurtbemiddeling dan definitief worden vormgegeven en het uitvoeringsplan nav het Integraal Veiligheidsbeleid zal definitief worden opgesteld.